

MINISTERSTWO GOSPODARKI

***BEZPOŚREDNIE INWESTYCJE
ZAGRANICZNE W POLSCE
(WG STANU NA KONIEC 2006 ROKU)***

DEPARTAMENT ANALIZ I PROGNOZ

Warszawa, grudzień 2007 r.

Spis treści

SYNTEZA.....	3
1. Rola i znaczenie firm z udziałem kapitału zagranicznego	4
2. BIZ na świecie i w Polsce	6
2.1. BIZ na świecie.....	6
2.2. Wielkość napływu BIZ do Polski.....	12
2.3. Stan zobowiązań z tytułu BIZ w Polsce.....	16
3. BIZ wg krajów pochodzenia kapitału	17
4. Struktura sektorowa napływu BIZ	19
4.1. Wielkość BIZ w 2006 r.	19
4.2. Zobowiązania z tytułu BIZ na koniec 2006 r.	20
5. Najwięksi zagraniczni inwestorzy w 2006 roku.....	23
6. Polska – kraj atrakcyjny do inwestowania?	25

SYNTEZA

Bezpośrednie inwestycje zagraniczne (BIZ) spełniają ważną rolę w unowocześnieniu polskiej gospodarki. Wprowadzając do polskich przedsiębiorstw nowe technologie, nowe formy zarządzania i organizacji produkcji przyczyniają się do unowocześnienia i poprawy ich funkcjonowania.

Według danych Narodowego Banku Polskiego wartość BIZ wyniosła 15.061 mln €. W porównaniu z rokiem poprzednim wartość BIZ wzrosła o 82,0%. Tak znaczący wzrost napływu BIZ do Polski dowodzi, iż zagraniczne firmy pozytywnie oceniają sytuację polskiej gospodarki oraz jej perspektywy wzrostu, a także klimat do inwestowania. Jednocześnie warto zwrócić uwagę, że nie cała kwota, jaka napłynęła do Polski, została w Polsce zainwestowana. Dotyczy to „kapitału w tranzycie”. Jest to zjawisko nowe, które szczególnie silnie zarysowało się w 2006 roku. Obejmuje ono napływ zagranicznych środków powiększających kapitały własne podmiotów zagranicznych działających w Polsce, które następnie są inwestowane przez firmy krajowe w tworzonych za granicą spółkach lub oddziałach. Wartość środków, jaka z tego tytułu przepłynęła w 2006 roku przez Polskę wyniosła **3.114 mln €**, a w 2005 roku – **1.218 mln €**. **Środki te nie miały więc bezpośredniego wpływu na polską gospodarkę**. Po skorygowaniu wartości BIZ o „kapitał w tranzycie”, napływ kapitału do Polski wyniósł: w 2006 roku – 12.487 mln €, a w 2005 roku – 7.062 mln € .

Z ogólnej kwoty 15.061 mln €, jaka napłynęła do Polski w formie BIZ 13.242 mln € pochodziło z krajów Unii Europejskiej, co stanowi 87,9% całkowitej kwoty BIZ. Najwięcej środków pochodziło z Luksemburga¹, Niemiec, Włoch i Niderlandów.

W 2006 roku największe środki zagraniczne firmy ulokowały w przemyśle - 3.664 mln €, co oznaczało wzrost o 49,6% w porównaniu z rokiem poprzednim. W przetwórstwie przemysłowym najwięcej środków finansowych zainwestowanych zostało w produkcję metali i wyrobów z metali - 734 mln €, wyrobów chemicznych - 561 mln €, wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych - 524 mln €, pojazdów mechanicznych - 431 mln €.

Biorąc pod uwagę zarówno układ geograficzny jak i sektorowy dane z 2006 roku wpisują się w trendy wieloletnie.

Z ogólnej kwoty 94.472 mln €, jaką zainwestowano do końca 2006 roku w Polsce, najwięcej kapitału pochodziło z krajów Unii Europejskiej - 85%. Najwyższe zobowiązania występują w stosunku do inwestorów pochodzących z: Niderlandów -18.836 mln €, Niemiec -15.508 mln €, Francji - 10.822 mln €, Luksemburga - 7.422 mln € oraz USA - 6.889 mln €.

Do końca 2006 roku najwięcej środków finansowych zagraniczne firmy zainwestowały w przemyśle - 34.896 mln €, co stanowiło 36,9% ogólnej kwoty BIZ w Polsce, w tym najwięcej w przetwórstwie przemysłowym – 32.055 mln €. Największe środki w sferze produkcyjnej zagraniczne firmy ulokowały w produkcję sprzętu transportowego - 5.250 mln € oraz w produkcję artykułów spożywczych, napojów i tytoniu - 4.828.6 mln €.

¹ 75% kapitału pochodzącego z Luksemburga stanowi „kapitał w tranzycie”

1. Rola i znaczenie firm z udziałem kapitału zagranicznego

Polska poprzez rosnące inwestycje zagraniczne oraz wymianę handlową włączana jest coraz bardziej w zachodzące na świecie procesy globalizacyjne. Dzieje się tak głównie dzięki postępowi technologicznemu, który ułatwia komunikację oraz powoduje obniżkę kosztów z tym związanych, co w efekcie prowadzi do wzrostu międzynarodowego handlu oraz inwestycji zagranicznych.

Trudno dzisiaj byłoby sobie wyobrazić funkcjonowanie polskiej gospodarki bez udziału w niej firm zagranicznych. Z każdym kolejnym rokiem ich rola i znaczenie dla polskiej gospodarki rośnie.

Przychody spółek z udziałem kapitału zagranicznego² w 2005 roku³ wyniosły 669,0 mld zł, i były o 2,4% większe niż w roku poprzednim. Najwyższe przychody z całokształtu działalności uzyskały podmioty funkcjonujące w przetwórstwie przemysłowym – 318,9 mld zł, co stanowiło 47,7% przychodów wszystkich podmiotów z udziałem kapitału zagranicznego oraz w handlu i naprawach – 218,0 mld zł.

Tabela 1 Podstawowe kategorie finansowe spółek z udziałem kapitału zagranicznego o liczbie pracujących 10 osób i więcej na tle podmiotów składających bilans w latach 2002-2005 r. (stan na koniec roku) w mln zł.

Wyszczególnienie	Liczba firm	Przychody ogółem	w tym z eksportu	Wynik finansowy (saldo)		Liczba jedn. wykazujących zysk		Liczba prac. w tys. osób	
				brutto	netto	brutto	netto		
Podmioty składające bilans w tym:	a/	41.731	1.216.346	132.175	6.973	-3.074	28.741	28.202	4.311,7
	b/	43.432	1.389.083	168.079	41.207	27.108	32.164	31.567	4.358,0
	c/	42.761	1.579.816	210.316	89.432	72.503	34.428	34.000	4.403,4
	d/	44.426	1.655.670	220.295	79.902	63.615	35.292	34.677	4.533,0
spółki z udziałem kapit. zagr. w tym:	a/	5.910	462.996	85.228	8.299	3.299	3.271	3.231	968,2
	b/	6.368	539.577	111.324	17.152	10.077	3.764	3.674	997,7
	c/	6.559	656.778	149.999	45.819	37.151	4.714	4.655	1.086,2
	d/	6.977	642.063	157.263	33.092	26.199	4.658	4.593	1.159,2
- przemysł	a/	2.940	234.048	74.487	6.999	4.426	1.745	1.723	563,4
	b/	3.081	275.255	98.092	11.454	7.542	1.932	1.884	582,9
	c/	3.174	353.079	136.053	27.534	22.730	2.397	2.371	639,2
	d/	3.281	332.203	142.015	19.223	15.598	2.230	2.199	676,9
- handel i naprawy	a/	1.454	144.939	2.485	- 297	-1.130	702	699	198,7
	b/	1.584	172.391	3.031	1.637	223	844	827	205,0
	c/	1.634	196.922	2.951	6.294	4.818	1.129	1.115	219,5
	d/	1.760	206.451	3.109	5.374	3.996	1.238	1.225	236,2

Źródło: Działalność gospodarcza spółek z udziałem kapitału zagranicznego w 2005 roku, GUS 2007
a/ dane za 2002 r., b/ dane za 2003 r. c/ dane za 2004 r. d/ dane za 2005 r.

Firmy z udziałem kapitału zagranicznego odgrywają istotną rolę w procesach przebudowy i modernizacji polskiej gospodarki. Na pozyskanie nowych środków trwałych firmy te przeznaczyły w 2005 roku kwotę 55,1 mld zł tj. o 18,2% wyższą w porównaniu z rokiem poprzednim. Najwięcej środków inwestowały firmy prowadzące działalność w zakresie

² O liczbie pracujących 10 i więcej, tj. 6559 spółek

³ Dane dotyczące 2006 roku zostaną zaprezentowane przez GUS na początku 2008 roku

przetwórstwa przemysłowego. Ich udział stanowił 38,8% wydatków na aktywa trwałe wszystkich podmiotów z udziałem kapitału zagranicznego. Głównym źródłem finansowania inwestycji są środki własne.

Szczególnie duża rola przypada spółkom zagranicznym w obrotach polskiego handlu zagranicznego⁴. W 2006 roku wartość ich sprzedaży na eksport była wyższa o 5,2% w porównaniu z rokiem poprzednim i zamknęła się kwotą 177,8 mld zł, (166,0 mld zł w 2004 r.). Największy udział (84,5%) w eksporcie mają firmy prowadzące działalność w zakresie przetwórstwa przemysłowego. W strukturze eksportu dominującą rolę odrywał eksport wyrobów – 79,6%, następnie eksport usług – 10,5% oraz eksport towarów i materiałów – 9,9%. W 2005 roku prawie co druga firma z udziałem kapitału zagranicznego dokonywała zakupów z importu. Wartość importu tych firm wyniosła 191,2 mld zł. (202 mld zł w 2004r.) i **była o 5,4% niższa w porównaniu z rokiem poprzednim**. Najważniejszą pozycję w imporcie stanowią surowce, materiały i półfabrykaty na cele produkcyjne – 49,5% wartości importu. W porównaniu z 2000 rokiem import zagranicznych firm działających w Polsce zwiększył się o 43,8%, a **eksport - o 157,8%**. Takie ukształtowanie się relacji w zakresie eksportu i importu dowodzi, iż działalność gospodarcza spółek zagranicznych w Polsce nakierowana jest głównie na eksport. Główną pozycję w imporcie tak w przeszłości jak i obecnie stanowi import zaopatrzeniowy i inwestycyjny.

Inwestycje zagranicznych firm w Polsce zaowocowały także wzrostem obrotów handlowych. W 2006 roku eksport Polski był prawie pięć razy większy w porównaniu z 1995 rokiem. W tym samym okresie światowy eksport zwiększył się ponad dwukrotnie. A zatem tempo wzrostu eksportu Polski znacznie wyprzedzało tempo wzrostu światowego eksportu.

Tabela 2 Wartość eksportu i importu oraz udział spółek zagranicznych w obrotach polskiego handlu zagranicznego (w mln zł)

Rok	Wartość polskiego HZ		Spółki z udziałem kap. zagr.		Udział spółek zagr. w obrotach polskiego HZ	
	eksport	import	eksport	import	w ekspor.	w imporcie
2000	137.908,7	213.071,8	68.989,9	132.974,9	50,0%	62,4%
2001	148.114,5	206.252,8	73.061,6	118.024,3	49,3%	57,2%
2002	167.338,1	224.815,8	87.889,9	137.162,9	52,5%	61,0%
2003	208.944,3	265.133,5	113.907,4	162.017,5	54,5%	61,1%
2004	272.102,4	325.596,3	169.001,5	201.988,5	62,1%	62,0%
2005	288.780,8	328.192,0	177.826,4	191.173,0	61,6%	58,2%

Źródło: GUS

Wiele dużych zagranicznych firm działających w Polsce należy równocześnie do grona największych eksporterów. Są to przede wszystkim firmy z branży motoryzacyjnej.

Inwestycje zagraniczne wpływają również pozytywnie na rynek pracy, szczególnie wtedy, kiedy dokonywane są w formie inwestycji od podstaw (*greenfield*). A takie właśnie inwestycje stanowią z każdym kolejnym rokiem coraz większy udział w ogólnej kwocie BIZ. Liczba pracujących w spółkach z udziałem kapitału zagranicznego na koniec 2005 roku wynosiła 1.186,1 tys. osób, co oznaczało wzrost o 6,6%. Ponad 50,0% zatrudnionych

⁴ Dotyczy całej zbiorowości

pracowało w spółkach zajmujących się przetwórstwem przemysłowym. W porównaniu z rokiem poprzednim liczba pracujących zwiększyła się o 73,8 tys. osób⁵.

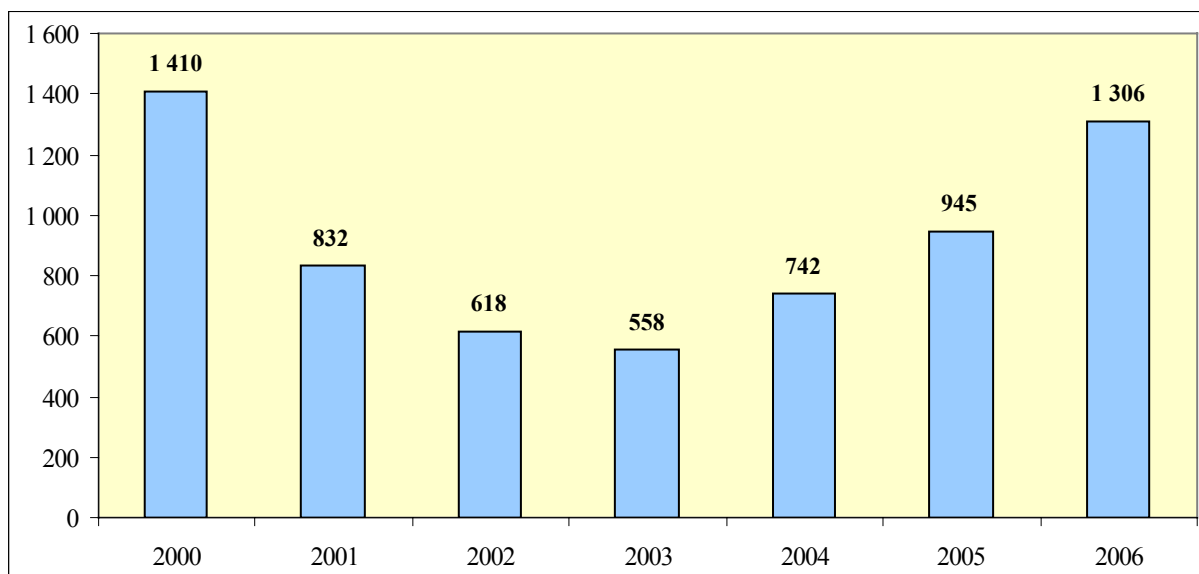
Z tych to m.in. powodów stale wzrastający poziom inwestycji zagranicznych w Polsce należy uznać za element pozytywny i ważny dla naszej gospodarki.

2. BIZ na świecie i w Polsce

2.1. BIZ na świecie

Począwszy od 2004 roku systematycznie rośnie wartość bezpośrednich inwestycji w świecie. Dobra koniunktura w światowej gospodarce, a wraz z nią wysokie zyski międzynarodowych korporacji sprzyjają inwestycjom zagranicznym. W 2006 roku napływ bezpośrednich inwestycji w skali światowej wyniósł 1.306 mld USD⁶. Według danych raportu sporządzonego przez UNCTAD bezpośrednie inwestycje zagraniczne na świecie osiągnęły na koniec 2006 roku wartość 12 bilionów USD.

Wykres 1 Wartość BIZ na świecie (mld USD)

Źródło: *World Investment Report, UNCTAD*

Wzrost BIZ, jaki miał miejsce w 2006 roku, objął wszystkie regiony świata, choć w różnym stopniu. Do krajów rozwiniętych napłynęło w formie BIZ 857 mld USD, co oznacza wzrost o 45% w porównaniu z rokiem poprzednim. Wzrost ten jest wynikiem fuzji i przejęć, jakie miały miejsce w 2006 roku pomiędzy tymi krajami. Wg danych UNCTAD w 2006 roku zawarte zostały 172 transakcje ponadnarodowe o wartości ponad 1 mld USD każda. Drugim istotnym czynnikiem decydującym o wartości BIZ był wzrost zaangażowania prywatnych funduszy inwestycyjnych w tych transakcjach. Ich wartość szacuje się na kwotę 158 mld USD. Większość tych inwestycji zrealizowana została w państwach Unii Europejskiej.

Należy podkreślić, że wzrost ten w znacznym stopniu był generowany inwestycjami w akcje, pożyczkami i kredytami udzielanymi w ramach korporacji, realizowanymi pomiędzy

⁵ Działalność gospodarcza spółek z udziałem kapitału zagranicznego w 2005 roku, GUS, grudzień 2006 r. Dane dotyczą pełnej zbiorowości spółek.

⁶ World Investment Report, UNCTAD, 17.X.2007 r.

państwami członkowskimi. Jest to pewna prawidłowość w ostatnich latach, charakterystyczna dla państw rozwiniętych – **ponad połowę inwestycji kraje te realizują między sobą**. Dla przykładu, w Stanach Zjednoczonych zagraniczne firmy ulokowały w 2006 roku kwotę 175,4 mld USD, a jednocześnie amerykańskie firmy zainwestowały za granicą łącznie 216,6 mld USD, w tym najwięcej w krajach wysoko rozwiniętych.

W ostatnim roku szczególna uwaga inwestorów zwrócona była na inwestycje surowcowe, a w szczególności na poszukiwanie złóż ropy naftowej.

Bardzo ważnym kierunkiem inwestowania są też kraje rozwijające się. W 2006 roku napłynęło do nich w formie BIZ 379 mld USD, co oznacza wzrost o 21% w porównaniu z rokiem poprzednim. Spośród krajów rozwijających się największy napływ BIZ miał miejsce w Chinach, Hong Kongu oraz Singapurze.

Tabela 3 Napływ BIZ wg regionów i państw w mld USD

Kraje	1990	1995	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	
									napływ	stan
1. Świat	201,6	340,3	1.409,6	832,2	617,7	557,9	742,1	945,8	1.305,9	11.999,0
2. UE-25	90,5	129,0	695,3	381,6	307,3	256,7	202,2	486,4	531,0	5.434,3
3. Strefa euro	55,9	77,7	498,3	287,4	241,0	216,2	117,2	231,5	318,3	3.594,7
4. USA	48,4	55,8	314,0	159,5	74,5	53,1	135,8	101,0	175,4	1.789,1
5. Chiny	3,5	37,5	40,7	46,9	52,7	53,5	60,6	72,4	69,5	292,6
6. Hong Kong	3,3	6,2	61,9	23,8	9,7	13,6	34,0	33,6	42,9	769,0
7. Indie	0,2	2,2	3,6	5,4	5,6	4,3	5,8	6,7	16,9	50,7
8. Japonia	1,8	0,0	8,3	6,2	9,2	6,3	7,8	2,8	- 6,5	107,6
9. Kraje rozwinięte	165,6	219,7	1.146,2	609,0	442,3	361,2	418,9	590,3	857,5	8.453,9
10. Udział 9:1 %	82,1	65,6	81,3	73,2	71,6	64,7	56,4	62,4	65,7	70,4
11. Kr. rozwijające się	35,9	115,9	256,1	212,0	166,3	178,7	283,0	314,3	379,1	3.155,9
12. Azja	22,6	80,0	148,3	113,5	98,3	115,0	170,0	208,7	259,4	1.926,9
13. Udział 11:1%	17,8	34,1	18,2	25,5	26,9	32,0	38,1	33,2	29,0	26,3

Zródło: UNCTAD

W strukturze geograficznej BIZ w ostatnich latach zachodzą istotne zmiany. Pomimo w dalszym ciągu dużego napływu BIZ do krajów wysoko uprzemysłowionych, z każdym kolejnym rokiem, począwszy od 2000 roku, wzrastają inwestycje zagraniczne w krajach rozwijających się. Udział BIZ w tych krajach w 2000 roku wynosił 18,2% ogólnej kwoty BIZ na świecie, a w 2006 roku - 39,0%. W wartościach bezwzględnych z każdym kolejnym rokiem do krajów rozwijających się napływa coraz większa kwota w formie przedsięwzięć inwestycyjnych. W 2006 roku była ona 3,3 razy wyższa w porównaniu z 1995 rokiem i 10,6 razy wyższa niż w 1990 roku.

Głównym kierunkiem inwestowania pozostają kraje Azji. Przypadało na nie 68,4% kwoty BIZ z ogólnej kwoty BIZ, jaka napłynęła do krajów rozwijających się w 2006 roku. Obok tradycyjnie największych odbiorców BIZ w tym regionie tj. Chin, Hong Kongu, Singapuru i Indii, do krajów, gdzie relatywnie najwięcej napływa BIZ należą m.in. Tailandia – 9,8 mld USD oraz Taiwan - 7,4 mld USD.

Tabela 4 Kraje o największym napływie BIZ w 2006 roku

Lp	Kraj		Napływ BIZ			Odpływ BIZ		
			2004 r.	2005 r.	2006 r.	2004 r.	2005 r.	2006 r.
1.	USA	mln USD	135.826	101.025	175.394	257.967	-27.736	216.614
		mln € ^{1/}	109.194	81.203	139.689	207.386	- 22.294	172.518
2.	Włk Brytania	mln USD	55.963	193.693	139.543	91.019	83.708	79.457
		mln € ^{1/}	44.990	155.689	111.137	73.182	67.284	63.282
3.	Francja	mln USD	32.560	81.063	81.076	56.735	120.971	115.036
		mln € ^{1/}	6.176	65.158	64.572	45.611	97.236	91.618
4.	Belgia	mln USD	43.558	33.918	71.997	34.018	31.731	63.005
		mln € ^{1/}	35.017	27.263	57.341	27.348	25.505	50.179
5.	Chiny	mln USD	60.630	72.406	69.468	5.498	12.261	16.130
		mln € ^{1/}	48.742	58.200	55.327	4.420	9.855	12.846
6.	Kanada	mln USD	- 364	28.922	69.041	43.690	33.542	45.243
		mln € ^{1/}	- 309	23.247	54.986	35.123	26.961	36.033
7.	Hong Kong	mln USD	34.032	33.618	42.892	45.716	27.201	43.459
		mln € ^{1/}	27.359	27.022	34.161	36.752	21.864	34.612
8.	Niemcy	mln USD	- 9.195	35.867	42.870	14.828	55.515	79.427
		mln € ^{1/}	- 7.392	28.830	34.143	11.920	44.623	44.623
9.	Włochy	mln USD	16.815	19.971	39.159	19.262	41.822	42.035
		mln € ^{1/}	13.518	16.053	31.187	15.485	33.616	33.478
10.	Luksemburg ^{1/}	mln USD	5.823	7.246	29.309	6.620	9.521	2.248
		mln € ^{1/}	4.681	5.824	23.3443	5.322	7.653	1.790

Źródło: World Investment Report, UNCTAD, X.2007r.

1/ przeliczenia na euro dokonano wg średnich rocznych kursów EBC: 2004 r.- 1,2439, 2005 r.- 1,2441, 2006 r. -1,2556,

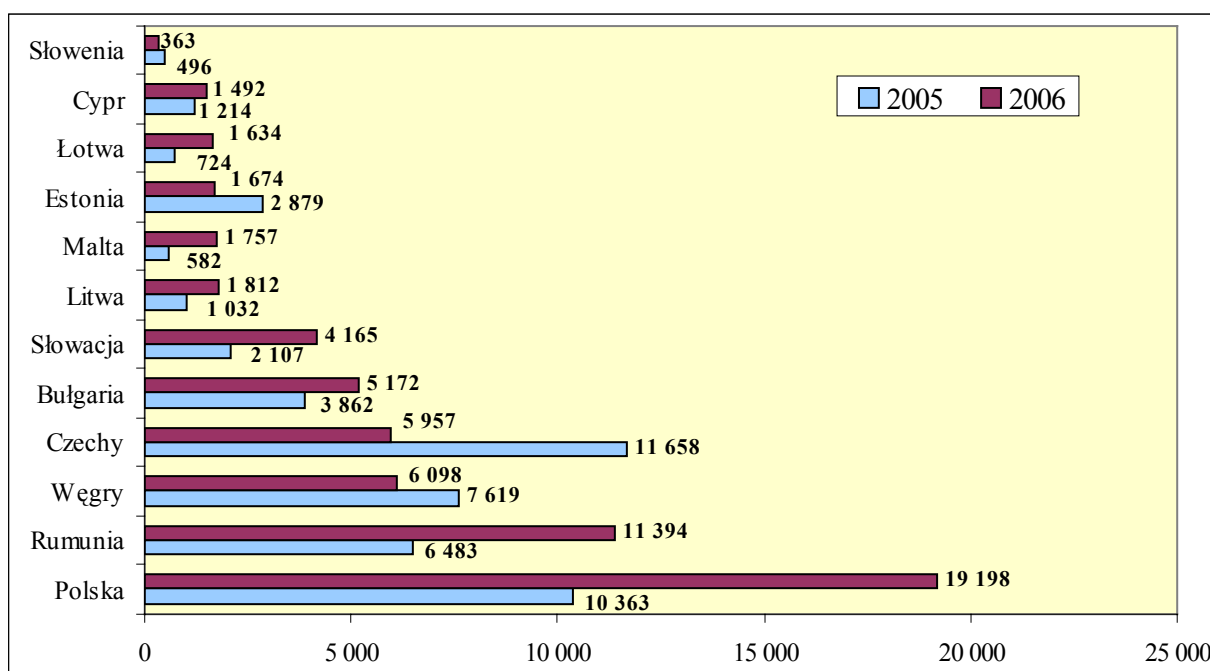
Zagraniczne inwestycje bezpośrednie (BIZ) są bardzo ważnym kanałem transferu kapitału i technologii z krajów wysoko rozwiniętych do krajów mniej rozwiniętych, w tym także do krajów będących w okresie transformacji. Zjawisko to stwarza nowe możliwości rozwoju gospodarczego dla tych krajów.

Z ogólnej kwoty 1.305,9 mld USD inwestycji zagranicznych, jaka napłynęła w 2006 roku na poszczególne regiony świata przypadają:

- Kraje rozwinięte - 857 mld USD - wzrost o 45,2%,
- Kraje rozwijające się - 379 mld USD - wzrost o 20,6%,
- Afryka - 35 mld USD - wzrost o 19,9%,
- Ameryka Łacińska - 84 mld USD - wzrost o 10,9%,
- Azja i Oceania - 260 mld USD - wzrost o 24,2%
- Unia Europejska-25 - 531 mld USD - wzrost o 9,2%,
- Unia Europejska-12 - 61 mld USD - wzrost o 23,9%.

W okresie od 1990 roku pozycja netto przepływu kapitału związanego z inwestycjami zagranicznymi, zarówno dla UE jak i – choć w nieco mniejszym zakresie – Stanów Zjednoczonych, pogorszyła się. Wartość kapitału państw Unii Europejskiej ulokowanego poza granicami na koniec 2006 roku wynosiła 6.428,6 mld USD i była wyższa od wartości BIZ w krajach UE o kwotę 994,3 mld USD. Tylko w 2006 roku wartość BIZ państw UE za granicą była wyższa o 41,4 mld USD od wartości BIZ ulokowanych w krajach UE. A zatem Unia Europejska jest eksporterem netto BIZ.

Wykres 2 Napływ BIZ do nowych członków UE w mln USD

Źródło: *World Investment Report, UNCTAD*

Jednym z ważniejszych kierunków inwestycji UE-25 są Chiny i Brazylia. Wartość zainwestowanego kapitału w Chinach na koniec 2005 roku wyniosła 127,0 mld €. Niemalże połowę tej kwoty stanowią inwestycje dwóch krajów UE tj. Wielkiej Brytanii – 38 mld € oraz Niemiec - 22 mld €. Natomiast wartość BIZ w Brazylii na koniec 2005 roku wyniosła 80,1 mld €. Spośród państw UE-25 największymi inwestorami w tym kraju są: Hiszpania – 34% udziału, Niderlandy – 10,0% oraz Niemcy – 10% udziału⁷.

Tabela 5 Inwestycje zagraniczne UE-25 w latach 2001-2005 w mln €

Kraj	Odpływ BIZ z UE w latach do					Stan BIZ na koniec 2005 r.	Napływ BIZ do UE-25				
	2001	2002	2003	2004	2005		2001	2002	2003	2004	2005
Brazylia	10.050	-1.367	2.149	5.180	5.490	80.069	1.023	599	- 878	4.014	5.488
Rosja	2.495	2.454	7.704	5.878	8.997	31.324	752	342	704	196	4.107
Indie	353	1.075	767	1.452	2.170	13.682	108	133	615	1	220
Chiny, w tym:	51.408	6.417	6.960	14.240	8.638	127.010	10.092	3.166	1.726	4.661	1.472
Hong Kong	49.115	3.314	3.770	11.033	2.902	95.740	9.545	2.925	1.436	4.748	1.071

Źródło: *Direktinvestitionen der EU-25, Eurostat, 13.09.2007 r.*

Kraje wysoko rozwinięte są jednocześnie największymi odbiorcami BIZ jak i największymi zagranicznymi inwestorami. W 2006 roku 84% zagranicznych inwestycji zrealizowały kraje wysoko uprzemysłowione.

Największym zagranicznym inwestorem w 2006 roku były Stany Zjednoczone. W 2005 roku odnotowały one spadek inwestycji zagranicznych, który związany był z transferem do kraju przez amerykańskie korporacje transnarodowe (TNK) zysków uzyskanych za granicą, po

⁷ Direktinvestitionen der EU-25, Eurostat , 13.09.2007 r.

wprowadzeniu przez rząd federalny zachęt podatkowych (Homeland Investment Act). Na kolejnych miejscach znalazły się rozwinięte kraje Europy. Coraz częściej jednak również znaczne kwoty za granicą inwestują kraje, które były w przeszłości wyłącznie biorcami inwestycji. Dotyczy to takich krajów jak Brazylia, która zainwestowała za granicą 28 mld USD i uplasowała się na 12 pozycji największych zagranicznych inwestorów, a także Rosja (17 pozycja z kwotą 18 mld USD) oraz Chiny (18 pozycja z kwotą 16 mld USD).

Głównym inwestorem są największe koncerny transnarodowe, które systematycznie zwiększają swoje zagraniczne inwestycje. W 2005 roku, według danych UNCTAD, aktywa zagraniczne General Electric - największej światowej firmy wynosiły 412,7 mld USD, podczas gdy w 2002 roku – 229,0 mld USD. Odpowiednie wielkości dla General Motors wyniosły: 175,3 i 107,9 mld USD, a dla Toyoty: 131,7 i 79,4 mld USD.

Największe zagraniczne korporacje zaprezentowano w załączniku 2 i 3.

Tabela 6 Kraje – najwięksi inwestorzy zagraniczni w 2006 r.

Lp	Kraj		Odpływ BIZ			Napływ BIZ		
			2004 r.	2005 r.	2006 r.	2004 r.	2005 r.	2006 r.
1.	USA	mln USD	257.967	-27.736	216.614	135.826	101.025	175.394
		mln € ^{1/}	207.386	- 22.294	172.518	109.194	81.203	139.689
2.	Francja	mln USD	56.735	120.971	115.036	32.560	81.063	81.076
		mln €	45.611	97.236	91.618	26.176	65.158	64.572
3.	Hiszpania	mln USD	60.532	41.829	89.679	24.761	25.020	20.016
		mln €	48.663	33.622	73.016	19.906	20.111	15.941
4.	Szwajcaria	mln USD	26.274	54.309	81.505	1.372	- 1.266	25.089
		mln €	21.122	43.653	64.913	1.103	- 1.018	19.982
5.	Wielka Brytania	mln USD	91.019	83.708	79.457	55.963	193.693	139.543
		mln €	73.182	67.284	63.282	44.990	155.689	111.137
6.	Niemcy	mln USD	14.828	55.515	79.427	- 9.195	35.867	42.870
		mln €	11.920	44.623	63.258	- 7.392	28.830	34.143
7.	Belgia	mln USD	34.018	31.731	63.005	43.558	33.918	71.997
		mln €	27.348	25.505	50.179	35.017	27.263	57.341
8.	Japonia	mln USD	30.951	45.781	50.266	7.816	2.775	- 6.506
		mln €	24.882	36.798	40.033	6.283	2.231	- 5.182
9.	Kanada	mln USD	43.690	33.542	45.243	- 364	28.922	69.041
		mln €	35.123	26.961	36.033	- 309	23.247	54.986
10.	Hong Kong	mln USD	45.716	27.201	43.459	34.032	33.618	42.892
		mln €	36.752	21.864	34.612	27.359	27.022	34.161
11.	Włochy	mln USD	19.262	41.822	42.035	16.815	19.971	39.159
		mln €	15.485	33.616	33.478	13.518	16.053	31.187
12.	UE-15	mln USD	355.139	601.189	560.231	174.143	448.496	492.192
		mln €	285.504	483.232	446.185	139.998	360.498	391.997

Źródło: *World Investment Report, UNCTAD, X.2007 r.*

1/ przeliczenia na euro dokonano wg średnich rocznych kursów EBC: 2004 r.- 1,2439, 2005 r.- 1,2441, 2006 r. -1,2556,

Coraz większe zainteresowanie zagraniczne firmy wykazują inwestowaniem także w krajach, które przystąpiły do Unii Europejskiej 1 maja 2004 roku i później. W 2006 roku wartość BIZ w tych państwach wyniosła 60,7 mld USD, podczas gdy w roku poprzednim – 49,0 mld USD. Głównym czynnikiem powodującym napływ BIZ jest silny wzrost lokalnego popytu. Coraz większe znaczenie wśród odbiorców BIZ odgrywają także pozostałe kraje Europy Środkowej i Wschodniej. Dotyczy to m.in. „najmłodszych stażem” nowych członków Unii

Europejskiej tj. Bułgarii i Rumunii. Prowadzone w tych krajach procesy prywatyzacyjne sprzyjają napływowi BIZ. W Rumunii w 2006 roku miało miejsce przejęcie banku Banca Comerciala Romana przez austriacki Erste Bank za kwotę 4,7 mld USD.

Bardzo duży wzrost napływu BIZ ma miejsce, szczególnie w ostatnich latach, w Rosji, co związane jest głównie z inwestycjami w przemysłach wydobywczym. W 2006 roku m.in. chińska firma Sinopec zakupiła udziały w rosyjskiej firmie OAO Udmurtneft za kwotę 3,5 mld USD. Największym jednak udziałowcem rosyjskich firm zajmujących się wydobywaniem i przetwarzaniem surowców jest państwo. Udział zagranicznych firm w wydobywaniu gazu i ropy w Rosji wynosi zaledwie kilka procent. Rząd Rosji zwiększył udziały i posiada pakiet kontrolny akcji w spółce gazowej Gazprom, jednej z największych TNK inwestujących za granicą. Rząd przejął również dużą firmę naftową (Sibneft) inwestującą także za granicą.

Polska w porównaniu z takimi państwami jak Czechy, Węgry czy Słowacja, z którymi niejako konkuruje o pozyskanie zagranicznych inwestorów, pozostaje liderem. Zakumulowana wartość bezpośrednich zagranicznych inwestycji ulokowanych w Polsce jest bowiem największa – 94,5 mld €.

Tabela 7 Napływ BIZ do niektórych krajów Europy oraz skumulowana ich wartość na koniec 2006 roku.

Lp.	Kraj		Napływ BIZ w latach				Skumulowana wartość BIZ na koniec 2006 r.
			2003 r.	2004 r.	2005 r.	2006 r.	
1.	Czechy	mln USD	2.101	4.974	11.658	5.957	77.460
		mln € ^{1/}	1.857	3.999	9.371	4.744	61.692
2.	Bułgaria	mln USD	2.097	3.452	3.862	5.172	20.707
		mln €	1.854	2.775	3.104	4.119	16.492
3.	Estonia	mln USD	919	971	2.879	1.674	12.664
		mln €	812	781	2.314	1.333	10.086
4.	Litwa	mln USD	179	773	1.032	1.812	10.939
		mln €	158	621	830	1.443	8.712
5.	Łotwa	mln USD	292	637	724	1.634	7.532
		mln €	258	512	582	1.301	5.999
6.	Rosja	mln USD	7.958	15.444	12.766	28.732	197.682
		mln €	7.035	12.416	10.261	22.883	157.440
7.	Rumunia	mln USD	2.213	6.517	6.483	11.394	41.001
		mln €	1.956	5.239	5.211	9.075	32.655
8.	Słowacja	mln USD	756	3.031	2.107	4.165	30.327
		mln €	668	2.437	1.694	3.317	24.153
9.	Ukraina	mln USD	1.424	1.715	7.808	5.203	22.514
		mln €	1.259	1.379	6.276	4.144	17.931
10.	Węgry	mln USD	2.137	4.506	7.619	6.098	81.760
		mln €	1.889	3.622	6.124	4.857	65.116
11.	Polska ^{2/}	mln USD	4.589	13.091	10.363	19.198	103.616
		mln €	4.067	10.453	8.317	15.198	94.472

Źródło: *World Investment Report, UNCTAD, X.2007 r.*

1/ przeliczenia na euro dokonano wg średnich rocznych kursów EBC: 2003 r.- 1.1312, 2004 r.- 1,2439, 2005 r.- 1,2441, 2006 r.- 1,2556

2/ Dane NBP

Autorzy Światowego Raportu Inwestycyjnego przewidują dalszy wzrost globalnych napływów BIZ w roku 2007. Prognoza ta opiera się na utrzymującym się wysokim wroście

światowej gospodarki, zwiększonych wraz ze wzrostem cen akcji, zyskach przedsiębiorstw, co spowoduje wzrost wartości fuzji i przejęć międzynarodowych oraz liberalizację polityki. W pierwszym półroczu 2007 r. zanotowano wzrost fuzji i przejęć międzynarodowych o 58% w porównaniu z analogicznym okresem roku poprzedniego. Zdaniem autorów Raportu w całym 2007 roku wzrost ten będzie nieco mniejszy niż w 2006 r. O jego malejącej skali mogą zadecydować obecne zakłócenia na rynku finansowym oraz niesprzyjające warunki dla BIZ w niektórych obszarach. Do niepewności przyczyniają się także braki równowagi w gospodarce światowej oraz napięcia geopolityczne w niektórych częściach świata.

2.2. Wielkość napływu BIZ do Polski

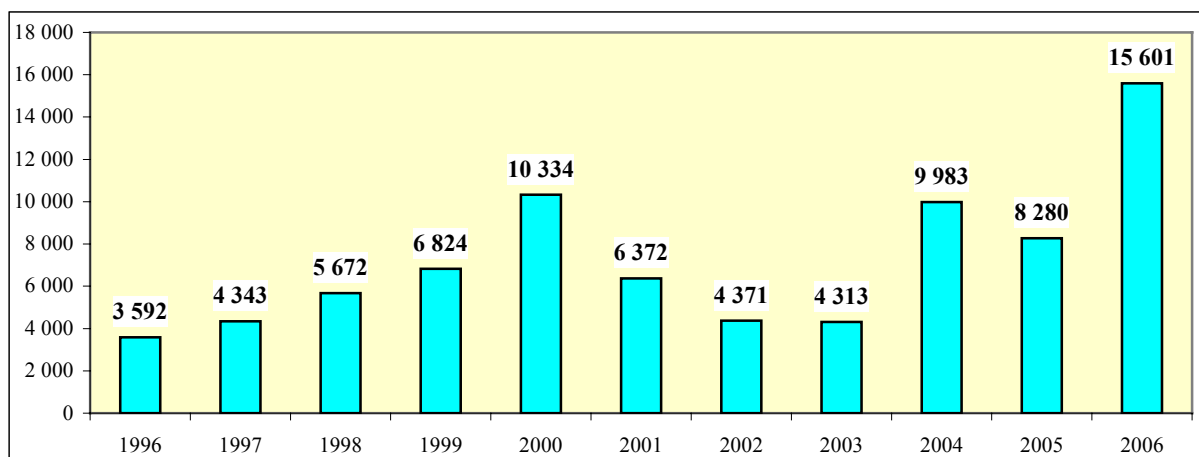
Rok 2006 był rekordowym pod względem wielkości napływu BIZ do Polski. Według danych Narodowego Banku Polskiego wartość BIZ wyniosła 15.061 mln €. Jest to wartość znacznie skorygowana. Jeszcze na początku roku szacunki kształtowały się na poziomie 11 mld €. W porównaniu z rokiem poprzednim wartość BIZ wzrosła o 82,0%. Tak znaczący wzrost napływu BIZ do Polski dowodzi, iż zagraniczne firmy pozytywnie oceniają sytuację gospodarczą oraz jej perspektywy wzrostu a także klimat do inwestowania.

Ze skorygowanych danych wynika, że niecała kwota, jaka napłynęła do Polski, została zainwestowana. Dotyczy to „kapitału w tranzycie”. Jest to zjawisko nowe, które szczególnie ostro zarysowało się w 2006 roku. Obejmuje ono napływ środków zagranicznych powiększający kapitały własne podmiotów zagranicznych działających w Polsce, które następnie są inwestowane przez te firmy w tworzonych za granicą spółkach lub oddziałach. Wartość środków, jaka z tego tytułu przepłynęła w 2006 roku przez Polskę wyniosła **3.114 mln €**, a w 2005 roku – **1.218 mln €**. **Środki te nie miały więc bezpośredniego wpływu na polską gospodarkę.**

Po skorygowaniu wartości BIZ o „kapitał w tranzycie”, napływ kapitału do Polski wyniósł: w 2006 roku – 12.487 mln €, a w 2005 roku – 7.062 mln €.

Począwszy od 2006 roku, do BIZ włączono wartość sprzedaży przez nierezydentów nieruchomości w Polsce w kwocie 910 mln € (336 mln € w 2005 r.).

Wykres 3 Napływ BIZ do Polski w latach 1996-2006 w mln €

Źródło: NBP

Porównując wielkość napływu BIZ do Polski w poszczególnych latach, ważne jest uwzględnienie ich struktury. W latach poprzednich znaczący udział miały w nim

przeprowadzane duże prywatyzacje. W 2000 roku napływ kapitału w formie zakupów udziałów, akcji oraz aportów rzeczowych stanowił 91,0% (9.409 mln €) ogólnej kwoty BIZ. W 2000 roku tylko z tytułu prywatyzacji Telekomunikacji Polskiej S.A. wpłynęło 3,0 mld USD. Natomiast zarówno w 2004, 2005, jak i w 2006 roku istotnym składnikiem bezpośrednich inwestycji zagranicznych w Polsce były reinwestowane zyski⁸. Dowodzi to z jednej strony dobrej kondycji finansowej inwestorów zagranicznych, a z drugiej, iż zagraniczne firmy decydują się na dalsze inwestowanie i poszerzanie zakresu swojej działalności właśnie w Polsce. Tworzone są także uruchamiane od podstaw nowe firmy. A zatem Polska w ocenie zagranicznych inwestorów jest krajem atrakcyjnym do inwestowania.

W 2006 roku najważniejszą pozycją w napływie BIZ był wzrost kapitałów własnych o kwotę 5.632 mln €. W porównaniu z latami poprzednimi zwiększyła się również wartość zaciąganych kredytów i pożyczek, a także reinwestowanych zysków, których wartość w porównaniu z rokiem poprzednim była wyższa o ponad 60%. Dobra koniunktura w Polsce, a co za tym idzie - wzrost zysków z prowadzonej działalności gospodarczej sprzyja nowym inwestycjom i zwiększaniu zdolności produkcyjnej zagranicznych firm.

Tabela 8 Struktura napływu BIZ do Polski w latach 2004-2006 w mln €

Rok	Kapitały własne	Reinwestowane zyski	Kredyty inwestorów	Ogółem napływ kapitału
2004	5.841	5.085	- 943	9.983
w tym:				
- nieruchomości,	0	0	0	0
- kapitał w tranzycie	0	0	0	0
2005	3.555	2.709	2.016	8.280
w tym:				
- nieruchomości,	336	0	0	336
- kapitał w tranzycie	1.218	0	0	1.218
2006	5.632	4.358	5.071	15.061
w tym:				
- nieruchomości,	910	0	0	910
- kapitał w tranzycie	2.928	186	0	3.114

Źródło: NBP

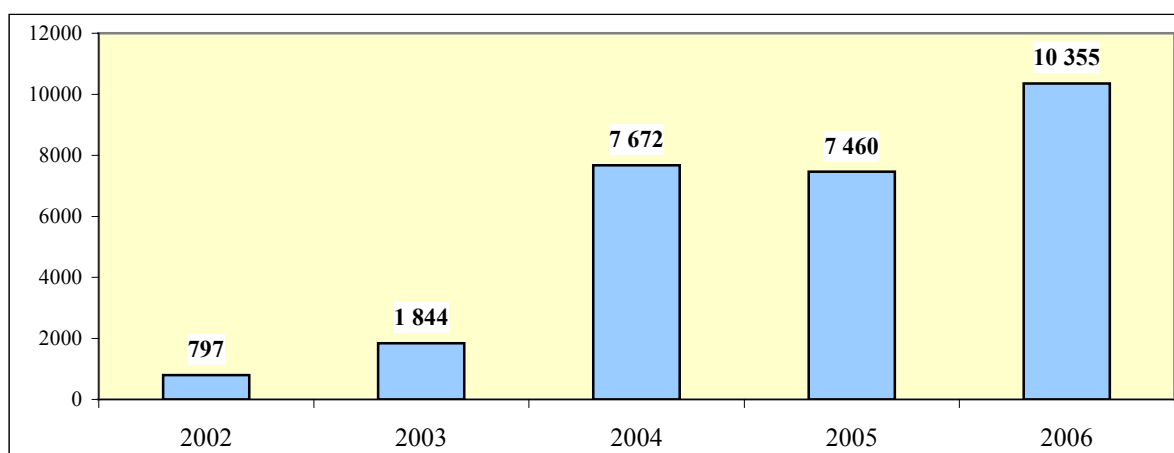
W 2006 roku firmy w Polsce odnotowały bardzo dobre wyniki finansowe. Zysk netto przedsiębiorstw wyniósł 82,1 mld zł i był o 31,2% większy w porównaniu z 2005 rokiem⁹. Wzrost wyniku finansowego odnotowano we wszystkich sekcjach i sektorach własnościowych.

Dotyczy to także spółek z kapitałem zagranicznym. Dochody tych firm z tytułu zaangażowanego kapitału w postaci bezpośrednich inwestycji zagranicznych w 2006 roku wyniosły 10.335 mln € i były o 2.895 mln € tj. o 38,5% większe w porównaniu z rokiem poprzednim.

⁸ Reinwestowane zyski wlicza się wyłącznie w przypadku inwestycji bezpośrednich. Nie dotyczą one inwestycji portfelowych ani pozostałych inwestycji. Zgodnie z zasadami sporządzania bilansu płatniczego reinwestowane zyski są traktowane tak jakby zostały wypłacone inwestorowi zagranicznemu i dopiero potem ponownie przez niego zainwestowane. Wynika to z tego, że inwestor bezpośredni poprzez fakt posiadania znacznej części przedsiębiorstwa bezpośredniego inwestowania (co najmniej 10%) ma wpływ na decyzję o pozostawieniu w przedsiębiorstwie należącego do niego zysku.

⁹ Dane dotyczą podmiotów niefinansowych działających w Polsce. Zbiorowość powyżej 9 zatrudnionych.

Wykres 4 Dochody zagranicznych inwestorów bezpośrednich w latach 2002-2006 w mln €

Źródło: NBP

Z ogólnej kwoty dochodów w wysokości 10.355 mln € największa jej wartość tj. 8.890 mln € przypadała na inwestorów z krajów Unii Europejskiej, a pozostała kwota - 1.465 mln z na inwestorów z pozostałych krajów.

Najwyższe dochody uzyskali zagraniczni inwestorzy prowadzący działalność w obszarze:

- - przetwórstwa przemysłowego - 4.272 mln €,
- - pośrednictwa finansowego - 2.211 mln €,
- - handlu i napraw - 1.459 mln €.

W ostatnich latach następują korzystne zmiany w strukturze inwestycji, biorąc pod uwagę ich formę. Systematycznie rośnie liczba inwestycji typu greenfield. Są one szczególnie ważne dla gospodarki, bowiem przyczyniają się do napływu nowoczesnych technologii i unowocześnienia polskiego przemysłu oraz tworzą nowe miejsca pracy zarówno w nowo uruchamianych firmach, jak i w ich otoczeniu.

W 2006 roku, wg danych PAIiIZ, udało się pozyskać kilku znaczących zagranicznych inwestorów.

Do najważniejszych inwestorów zagranicznych w Polsce w 2006 roku należały m.in. firmy:

- Dell, która w produkcję sprzętu komputerowego w Łodzi zainwestuje kwotę 200 mln €,
- Bridgestone, inwestująca w Stargardzie Szczecińskim w produkcję opon kwotę 200 mln €,
- Sharp, która w produkcję sprzętu elektronicznego w Łysomicach pod Toruniem zainwestuje kwotę 150 mln €,
- Toyota, która w zwiększenie produkcji skrzyń biegów w Kobierzycach zainwestuje kolejne 134 mln €,
- Toshiba, która w Kobierzycach pod Wrocławiem za kwotę 42 mln € uruchomi fabrykę produkującą telewizory ciekłokrystaliczne.

W 2007 roku należy oczekiwać, iż poziom inwestycji zagranicznych nie powinien być niższy od wyników osiągniętych w 2006 roku. Wg szacunków w 2007 roku możliwy jest kolejny rekord w tym zakresie. Te optymistyczne prognozy wynikają z faktu, iż:

- Tempo rozwoju gospodarczego w Polsce jest i będzie nadal relatywnie wysokie, a zyski firm duże, co sprzyjać będzie dalszemu inwestowaniu,
- Średniomiesięczny napływ BIZ do Polski w tym roku wynosi ponad 1,0 mld €,
- PAIiZ w okresie dziewięciu miesięcy br. sfinalizowała podobną liczbę projektów inwestycyjnych co w całym 2006 roku. W 2006 roku projektów inwestycyjnych było 43, podczas gdy w okresie trzech kwartałów 2007 roku PAIiZ zamknęła 42 projekty inwestycyjne.

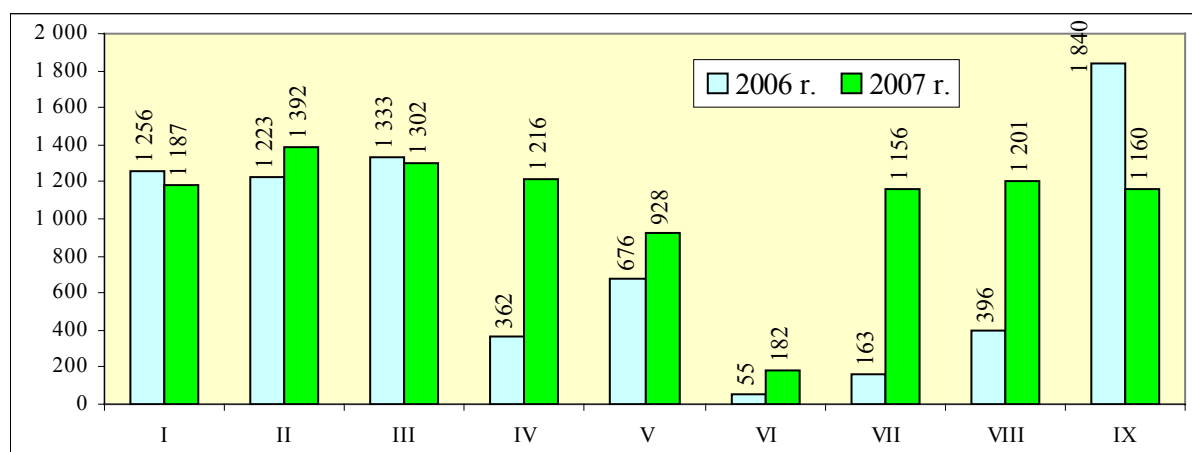
Tabela 9 Projekty zrealizowane przez PAIiZ w 2006 r. oraz w okresie I-IX.2007

Wyszczególnienie	2006 r.	I – IX. 2007 r.
Liczba	43	42
Wartość w mln €	1 118	1 098
Liczba miejsc pracy*	15 433	12 152

Źródło: PAIiZ

* zadeklarowana przez zagranicznego inwestora

Wykres 5 Napływ BIZ do Polski w okresie od I do IX 2006 i 2007 roku – dane szacunkowe w mln €

Źródło: NBP

Łącznie w okresie dziewięciu miesięcy 2007 roku napłynęła do Polski w formie BIZ kwota 9.724 mln €, tj. o 2.420 mln € więcej w porównaniu z analogicznym okresem roku poprzedniego.

Głównymi inwestorami są firmy ze Stanów Zjednoczonych i z Dalekiego Wschodu. Najwięcej tegorocznych inwestycji związanych jest z elektroniką, z Business Process Offshoring (BPO)¹⁰ - wzrost o 22% i przemysłem motoryzacyjnym. Spośród nowych inwestycji zrealizowanych w 2007 roku najwięcej nowych miejsc pracy wygenerowały projekty: fabryki sprzętu AGD firmy Indesit w Radomsku (ponad 1300), fabryki telewizorów LCD Toshiba w Kobierzycach (ponad 1000) oraz centrum BPO ABN-AMRO w Warszawie (600).

¹⁰ BPO to lokowanie określonych (nie-produkcyjnych) funkcji przedsiębiorstwa w krajach, gdzie niższe są koszty prowadzenia działalności i większe zasoby siły roboczej. W ramach BPO najczęściej tworzy się centra usług finansowych, księgowych, HR, obsługi klienta, badawczo-rozwojowe oraz logistyczne.

2.3. Stan zobowiązań z tytułu BIZ w Polsce

Wartość zagranicznych inwestycji w Polsce na koniec 2006 roku wyniosła 94.472 mln €, w tym:

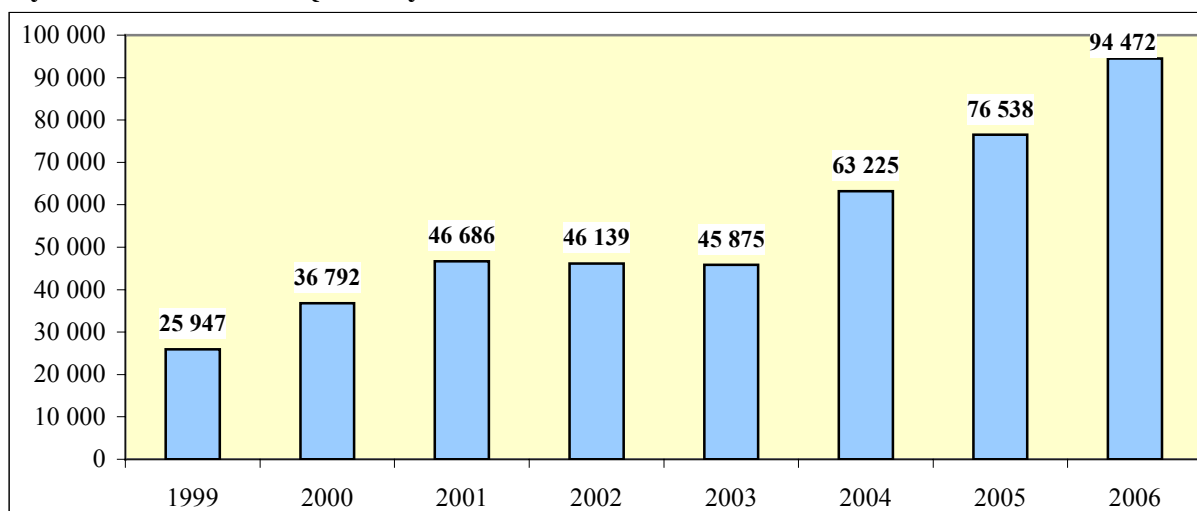
- 74.275 mln € to wartość kapitałów własnych i reinwestowanych zysków krajowych przedsiębiorstw bezpośredniego inwestowania przypadająca na zagranicznych inwestorów bezpośrednich,
- 20.197 mln € - kwota zobowiązań z tytułu kredytów otrzymanych od zagranicznych udziałowców pomniejszona o wartość należności spółek z tytułu kredytów udzielonych wspólnikom zagranicznym.

Tabela 10 Zobowiązania Polski z tytułu BIZ w latach 2004-2006 w mln €

Rok	Kapitały własne i reinwestowane zyski	Pozostałe inwestycje	Ogółem zobowiązania
2004	50.596	12.629	63.225
w tym:			
- nieruchomości,	0	0	0
- kapitał w tranzycie	0	0	0
2005	61.626	14.912	76.538
w tym:			
- nieruchomości,	512	0	512
- kapitał w tranzycie	1.554	0	1.554
2006	74.275	20.197	94.472
w tym:			
- nieruchomości,	1.442	0	1.442
- kapitał w tranzycie	4.563	0	4.563

Źródło: NBP

Wykres 6 Stan zobowiązań z tytułu BIZ w Polsce na koniec 2006 roku w mln €¹¹

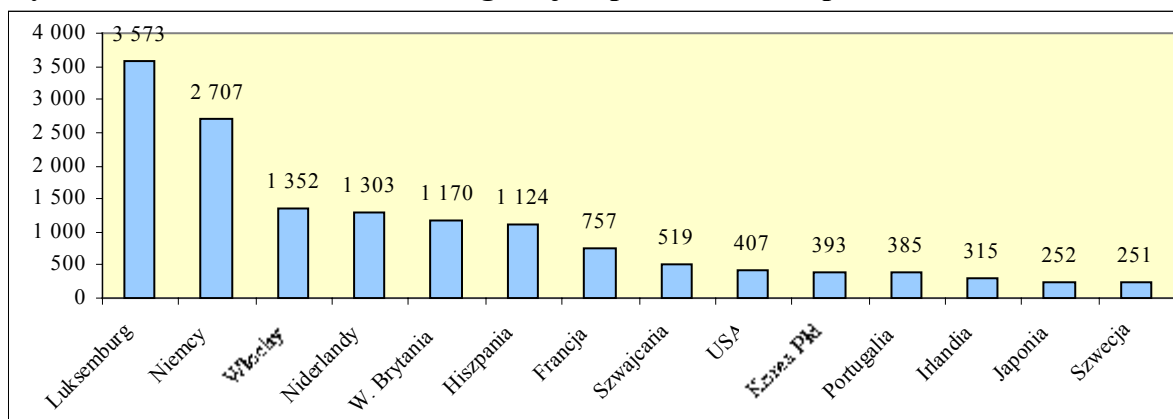
Źródło: NBP

¹¹ Wartość zobowiązań z tytułu zagranicznych inwestycji bezpośrednich na koniec 2003 roku była niższa, co wynikało ze zmian kursu złotego do euro. Natomiast wartość zobowiązań z omawianego tytułu na koniec 2003 roku wyrażona w walucie krajowej lub dolarach USA wzrosła w porównaniu do poprzedniego roku. Kurs PLN/EUR wyniósł 4, 020 na koniec 2002 roku, a w dniu 31.12. 2003 roku 4, 717 PLN/EUR

3. BIZ wg krajów pochodzenia kapitału

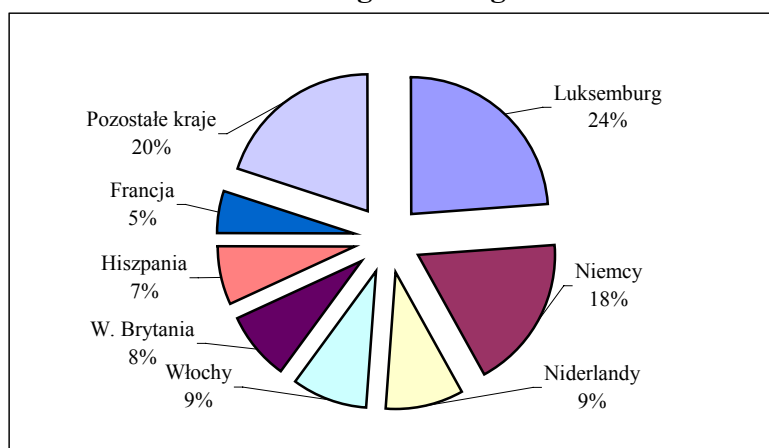
Od wielu już lat najczęściej inwestują w Polsce firmy z krajów europejskich. Tak było także w 2006 roku. Z ogólnej kwoty 15.061 mln €, jaka napłynęła do Polski w formie BIZ 13.242 mln € pochodziło z krajów Unii Europejskiej, co stanowi 87,9% całkowitej kwoty BIZ. Najwięcej środków pochodziło z Luksemburga¹², Niemiec, Włoch i Niderlandów. W przypadku niektórych krajów odnotowano zjawisko deziwestycji spowodowane bądź sprzedażą akcji lub udziałów bądź też spłatami kredytów i pożyczek, a także ujemnymi reinwestowanymi zyskami. Dotyczyło to m.in. Austrii, Ukrainy, Norwegii, Rosji.

Wykres 7 Wartość BIZ w 2006 r. wg krajów pochodzenia kapitału w mln €

Źródło: NBP

Wykres 8 Struktura napływu BIZ do Polski w 2006 roku wg kraju pochodzenia udziałowca zagranicznego

Źródło: NBP

Z ogólnej i skumulowanej kwoty 94.472 mln €, jaką zainwestowano do końca 2006 roku w Polsce, najczęściej kapitału pochodziło z krajów Unii Europejskiej - 85%. Najwyższe zobowiązania występują w stosunku do inwestorów pochodzących z:

Niderlandów	-	18.836 mln €,
Niemiec	-	15.508 mln €,
Francji	-	10.822 mln €,

¹² 75% kapitału pochodzącego z Luksemburga stanowi „kapitał w tranzycie”

Luksemburga - 7.422 mln €,
USA - 6.889 mln €.

Tabela 11 Struktura geograficzna napływu BIZ do Polski wg kraju pochodzenia kapitału oraz stan zobowiązań na koniec 2006 roku w mln €

Lp.	Kraje	2001 r.	2002 r.	2003 r.	2004 r.	2005 r.	2006 r.	Zobowiązania na koniec 2006 r.
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Europa w tym:	10.219,4	4.298,4	3.389,0	8.970,2	7.251,5	13.548,8	83.746,0
1.1	UE-15	5.884,1	4.124,7	3.153,3	8.807,3	6.813,8	12.989,1	78.648,4
1.2	Austria	249,6	282,5	397,4	605,2	571,7	- 382,4	3.461,7
1.3	Belgia	447,8 ¹	481,6	343,7	466,2	67,2	247,0	3.002,3
1.4	Dania	344,5	132,9	115,8	179,4	490,4	158,4	2.365,1
1.5	Finlandia	30,9	32,8	63,2	6,2	446,0	13,3	939,9
1.6	Francja	2.043,0	- 11,5	689,2	2.742,7	- 23,9	757,1	10.822,3
1.7	Grecja	- 1,3	16,7	3,1	0,4	6,7	14,3	47,1
1.8	Hiszpania	- 107,5	50,2	20,2	218,5	189,3	1.124,5	2.559,6
1.9	Irlandia	55,1	230,8	176,5	83,9	101,9	314,9	1.688,0
1.10	Luksemburg	x	118,5	200,6	322,2	1.680,2	3.572,8	7.422,2
1.11	Niderlandy	1.233,1	1.948,0	517,8	1.905,2	405,3	1.303,0	18.835,9
1.12	Niemcy	1.173,6	539,7	222,9	1.035,1	1.662,5	2.707,4	15.507,5
1.13	Portugalia	185,4	36,4	- 4,8	47,0	72,0	385,4	460,7
1.14	Szwecja	27,6	- 35,8	78,6	508,2	454,1	250,7	3.616,2
1.15	Wielka Brytania	51,2	194,9	244,7	260,3	521,6	1.170,1	3.792,1
1.16	Włochy	151,1	106,9	66,4	426,8	168,8	1.352,6	4.121,,8
1.17	Cypr	- 31,7	53,6	57,2	427,1	73,4	26,6	1.001,4
1.18	Słowenia	9,4	7,5	29,3	47,2	- 8,6	8,5	110,5
1.19	Szwajcaria	- 142,3	97,7	233,9	261,9	243,1	518,8	2.450,2
1.20	Norwegia	12,7	13,6	9,9	81,9	- 45,1	- 86,1	287,5
1.21	Ukraina	1,2	- 1,0	10,5	6,1	193,6	- 90,6	94,0
1.22	Rosja	42,8	- 40,4	- 76,8	- 556,1	28,5	- 30,9	501,7
1.22	Węgry	8,3	63,4	33,7	138,5	- 154,3	111,5	221,0
2	Kraje AP w tym:	671,0	425,9	469,6	644,1	647,6	468,3	7.072,9
2.1	USA	654,1	427,5	468,1	113,0	640,6	407,4	6.889,4
3.	Azji w tym:	- 54,3	- 344,4	498,9	656,1	306,7	739,2	2.132,1
3.1	Chiny	1,7	- 1,4	10,7	2,1	36,6	16,5	69,4
3.2	Hongkong	- 0,6	- 0,5	- 0,6	6,9	16,7	- 0,1	19,6
3.3	Singapur	6,3	7,3	2,8	- 1,2	2,1	76,9	149,3
3.4	Japonia	35,4	- 183,2	147,9	150,8	238,6	251,9	807,6
3.5	Korea Płd.	- 87,9	- 167,7	290,9	149,5	- 38,7	393,4	940,2
Ogółem:		6.371,8	4.371,2	4.313,4	9.982,6	8.279,7	15.061,1	94.471,9

Źródło: Zagraniczne inwestycje bezpośrednie w Polsce, NBP.

1/ dane dotyczą łącznie Belgii i Luksemburga

4. Struktura sektorowa napływu BIZ

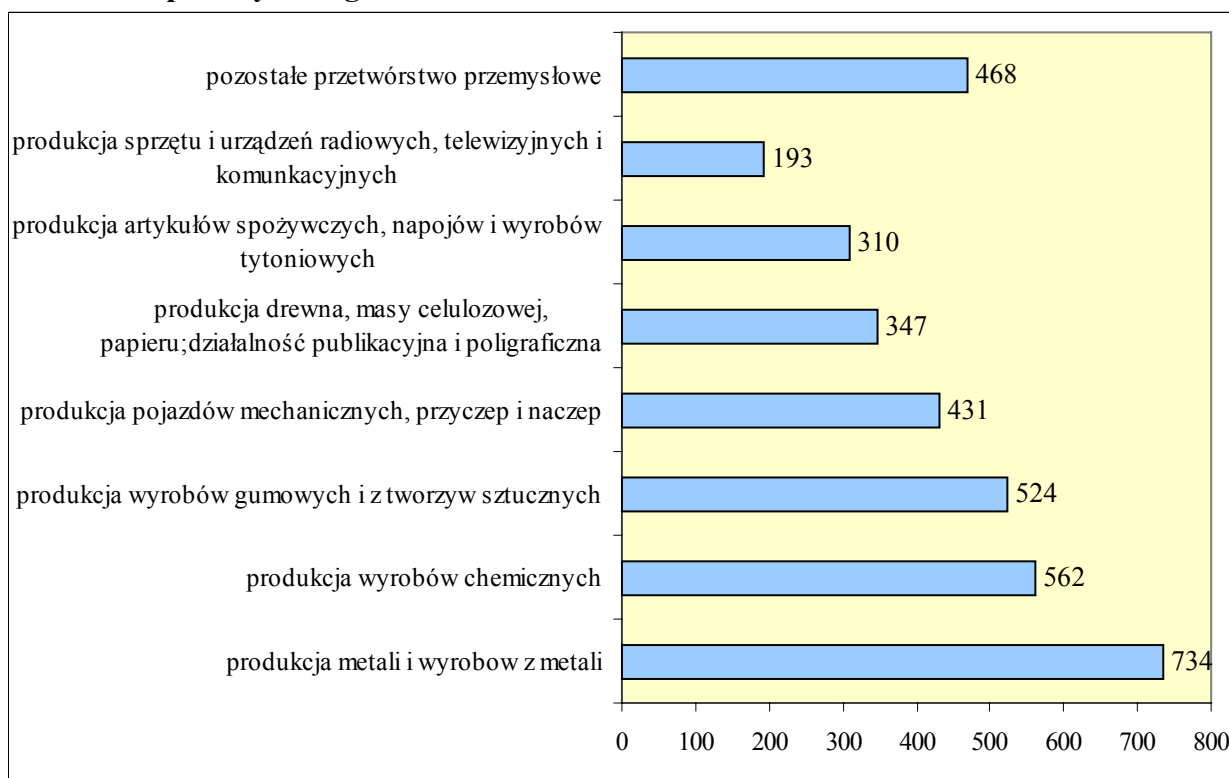
4.1. Wielkość BIZ w 2006 r.

Najwięcej środków zagraniczne firmy ulokowały w przemyśle. W 2006 roku inwestycje zagraniczne w tym sektorze wyniosły 3.664 mln € i były o 49,6% większe w porównaniu z rokiem poprzednim. W przetwórstwie przemysłowym najwięcej środków finansowych inwestowanych zostało w produkcję:

- - metali i wyrobów z metali - 734 mln €,
- - wyrobów chemicznych - 561 mln €,
- - wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych - 524 mln €,
- - pojazdów mechanicznych - 431 mln €

Łącznie w te cztery działy przetwórstwa przemysłowego zainwestowano w 2006 roku kwotę 2.250 mln €, co stanowiło 63,1% wartości wszystkich BIZ w ramach tej sekcji przemysłu.

Wykres 9 Napływ kapitału zagranicznego do Polski w 2006 roku do przetwórstwa przemysłowego

Źródło: NBP

Na kolejnych miejscach pod względem wartości zainwestowanych środków znalazły się: obsługa nieruchomości oraz handel i naprawy. W 2006 roku miał miejsce znaczny napływ BIZ do szeroko rozumianego sektora usług. Wyniósł on 9.964 mln €, co oznacza wzrost w porównaniu z rokiem poprzednim o 85,4%. Szczególnie duży wzrost BIZ odnotowano w obszarze usług księgowych, zarządzania i doradztwa. Wartość BIZ wyniosła 3.110 mln € i była prawie pięciokrotnie większa w porównaniu z 2005 rokiem. Skala tych inwestycji dowodzi, iż Polska staje się centrum usług.

4.2. Zobowiązania z tytułu BIZ na koniec 2006 r.

Do końca 2006 roku najwięcej środków finansowych zagraniczne firmy zainwestowały w **przemysle** - 34.896 mln €, co stanowiło 36,9% ogólnej kwoty BIZ w Polsce, w tym najwięcej w przetwórstwie przemysłowym – 32.055 mln €. W sferze produkcyjnej największe środki tj. 5.250 mln € ulokowano w produkcji sprzętu transportowego, która zdominowana jest przez kapitał zagraniczny. W branży motoryzacyjnej inwestorami są znane międzynarodowe koncerny samochodowe takie jak: Fiat, General Motors, Isuzu, Volkswagen, Toyota, Volvo, Man i inne.

W 2006 roku pięć fabryk samochodów w Polsce wyprodukowało w ubiegłym roku 715 tys. samochodów. Z tej liczby 609 tys. to samochody osobowe, czyli o 15,5% więcej niż rok wcześniej. Aut dostawczych zrobiono 106 tys. sztuk, o 24% więcej niż w 2005 r. To kolejny rekord i najlepszy wynik od siedmiu lat. Największym producentem samochodów w Polsce jest Fiat, gdzie wyprodukowało 308 tys. pojazdów, w tym 26 tys. dostawczych. Drugim producentem jest Opel, z którego zakładów wyjechało 186,8 tys. samochodów. Na trzeciej pozycji znalazł się Volkswagen z wynikiem 167,8 tys. samochodów. Prawie 96% pojazdów wyprodukowanych w krajowych fabrykach trafiło na eksport.

Tabela 12 Najważniejsze pozycje w polskim eksporcie w mln €

Wyszczególnienie	2000	saldo	2005	saldo	2006	saldo	10 m-cy 2007 r.		Dyna- mika 6 : 2 %
							wartość	dynamika	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Pojazdy samochodowe	1.593	- 258	4.306,7	1.883,7	5.631,1	2.404,9	4.572,8	97,6	353,5
Części i akcesoria do pojazdów samoch.	816	- 465	2.999,8	2.328,5	3.787,7	3.120,6	3.961,7	126,1	464,2
Silniki spalinowe i tłokowe z zapłonem samoczynnym	1.192	958	2.491,2	2.353,3	2.854,6	2.593,0	2.627,0	109,2	239,5

Źródło: GUS

Firmy z branży motoryzacyjnej należą do ścisłej czołówki największych światowych firm. General Motors jest trzecią pod względem aktywów firmą na świecie – 175,3 mld USD. W 2005 roku zatrudnienie w tej firmie wynosiło 335,0 tys. pracowników, w tym w filiach za granicą – 194,0 tys. osób. W 2006 roku firma wyprodukowała 9,1 mln samochodów¹³.

Natomiast siódme miejsce zajmuje Toyota. Wartość aktywów w 2005 roku wyniosła 131,7 mld USD, a zatrudnienie 286,0 tys. pracowników, w tym w filiach zagranicznych - 107,8 tys. osób. Dopiero na dwunastym miejscu uplasowała się firma Volkswagen. Jej aktywa wyniosły 82,6 mld USD, a zatrudnienie 345,2 tys. pracowników, w tym w filiach za granicą – 165,8 tys. osob. Volkswagen jest na 4 miejscu w świecie wśród producentów samochodowych. W 2006 roku firma sprzedała 5,7 mln samochodów, a zysk netto wzrósł ponad dwukrotnie, do 2,75 mld €, a obroty o 11,6%, do 104,87 mld €.

Większość produkcji ww. firm jest kierowana na eksport. Szybki wzrost produkcji samochodów w Polsce sprzyja także zwiększeniu produkcji u kooperantów. Firmy zagraniczne, w tym zajmujące się produkcją środków transportu, należą do ścisłej czołówki największych eksporterów.

¹³ World Investment Report, UNCTAD, X.2007 r. str 229

Tabela 13 Przychody ze sprzedaży, udział eksportu w sprzedaży i zatrudnienie w niektórych zagranicznych firmach w Polsce w latach 2004 - 2006 r.

Nazwa firmy	Przychody ze sprzedaży w mln zł.			Udział eksportu w sprzedaży w %			Zatrudnienie (etaty)		
	2004	2005	2006	2004	2005	2006	2004	2005	2006
Fiat Auto Poland	10.077	8.569	9.224	81,6	85,9	86,3	3.751	3.622	3.740
Volkswagen Poznań	7.557	8.708	8.776	95,9	94,3	94,3	4.800	4.771	5.584
Volkswagen Polkowice	4.368	4.358	4.301	88,6	81,7	81,0	1.005	981	1.087
Fiat-GM Powertrain Bielsko-Biała	3.539	3.704	4.520	46,1	76,7	76,9	1.256	1.310	1.389
Delphi Kraków	2.675	2.600	3.224	76,9	78,7	82,0	x	6.000	6.898
Philips Lighting Poland, Piła	1.912	2.686	3.116	86,0	85,0	87,0	3.614	6.318	6.915
BSH , Warszawa	1.509	1.836	2.562	78,4	78,0	83,0	845	1.089	1.284
Firma Oponiarska, Dębica	1.399	1.421	1.526	72,2	73,4	75,0	3.239	3.153	2.953
RAZEM:	33.036	33.882	37.172	x	x	x	x	27.244	29.850

Źródło: „Lista 500” największych firm w Polsce wg dziennika „Rzeczpospolita”

Kolejnymi działami przetwórstwa przemysłowego, w których zagraniczne firmy ulokowały najwięcej środków są:

- - produkcja artykułów spożywczych, napojów i tytoniu - 4.828,6 mln €,
- - produkcja wyrów z drewna, papieru - 3.363,5 mln €,
- - produkcja wyrobów chemicznych - 3.203,5 mln €

Drugim po przetwórstwie przemysłowym obszarem największego zainteresowania zagranicznych firm jest handel i naprawy, gdzie ulokowanych zostało 17,4% wszystkich inwestycji zagranicznych w Polsce. Do największych sieci handlowych w Polsce m.in. należą:

1. Grupa Metro zatrudniająca 25,2 tys. pracowników. Zajmuje ona szóste miejsce na liście największych firm w Polsce. Posiada ponad 100 sklepów wielkopowierzchniowych. Są to: hipermarkety Real, hurtownie cash & carry Makro czy sklepy z elektroniką Media Markt i Saturn. Przychody tej firmy w 2006 roku wyniosły 13,6 mld zł. Łączna sprzedaż Grupy Metro, która działa w 30 krajach, w 2006 roku wyniosła 59,9 mld €. Zysk netto wzrósł niemal dwukrotnie do poziomu 1,2 mld €
2. Tesco Polska zatrudniająca 25,0 tys. pracowników. Przychody tej firmy w 2006 roku wyniosły 7,3 mld zł i były wyższe o 47,6% w porównaniu z rokiem poprzednim,
3. Carrefour Polska, która zatrudnia 27 tys. pracowników. Przychody tej firmy w 2006 roku wyniosły 5,3 mld zł.

Z każdym kolejnym rokiem szybko wzrastają inwestycje zagraniczne w szeroko rozumianych usługach, w tym głównie w obszarze: obsługa nieruchomości.

Tabela 14 Wartość bezpośrednich inwestycji zagranicznych w Polsce wg sekcji i działów PKD w latach 2004-2005 oraz wartość zobowiązań z tytułu BIZ na koniec 2005 roku w podziale na rodzaje działalności (w mln €)

Sekcje i działy PKD	Kapitał zainwestowany		Wartość BIZ na koniec		Struktura w %
	2005 r.	2006 r.	2005 r.	2006r. ^{1/}	
Przemysł w tym:	2.448,8	3.664,4	30.695,8	34.896,5	36,9
Zaopatrywanie w energię elektr, gaz i wodę	191,9	75,9	2.611,4	2.719,4	2,9
Górnictwo i kopalnictwo	4,3	20,3	85,0	122,2	0,1
Przetwórstwo przem. w tym produkcja:	2.252,6	3.568,2	27.999,4	32.054,9	33,9
- pojazdów mechanicz., przyczep i naczep	322,5	431,3	4.724,0	5.250,3	5,6
- pozostałego sprzętu transportowego	37,4	191,4	251,4	441,9	0,5
- art. spożyw. napojów, tytoniu	406,2	310,2	4.502,3	4.828,6	5,1
- maszyn biurowych i komputerów	- 1,0	18,6	24,4	46,3	0,0
- urządzeń elektr. radiowych i tv optycznych	26,0	192,8	632,3	836,2	0,9
- drewna, papieru, dział. publik. i poligraf.	53,8	346,7	2.987,3	3.363,5	3,6
- wyrobów chemicznych	- 41,3	561,5	2.683,2	3.203,5	3,4
- wyr. z gumy i tworzyw sztucznych	306,6	523,8	2.126,2	2.673,6	2,8
- koksu i produktów ropy naftowej	20,1	26,9	72,9	94,9	0,0
- metali i wyrobów z metali	378,9	734,4	2.560,6	3.417,3	3,6
- tkanin i wyrobów włókien. i odzieży	- 2,4	4,2	325,4	330,5	0,3
- maszyn, gdzie indziej nie sklasyfikowana	337,8	170,0	1.390,1	1.604,6	1,7
Budownictwo	81,3	385,1	1.277,0	1.808,8	1,9
Usługi ogółem	5.374,9	9.964,1	43.704,3	55.817,7	59,8
Pośrednictwo finansowe w tym:	2.516,7	1.667,2	10.291,1	10.646,1	11,3
- działalność ubezpieczeniowa	317,1	560,8	2.765,2	3.352,9	3,5
Handel i naprawy	2.053,0	2.415,3	13.889,1	16.481,3	17,4
Transport gosp. magazyn. i łączność w tym:	- 336,1	882,6	6.015,9	7.598,9	8,0
-Telekomunikacja	- 549,5	717,9	4.520,4	5.942,9	6,2
Obsługa nieruchom., informatyka, w tym:	1.303,9	4.899,6	7.690,4	12.956,9	13,7
- obsługa nieruchomości	422,8	1.607,5	3.613,4	5.339,0	5,6
- usługi księgowo, zarządzanie, doradztwo	639,2	3.110,3	2.646,6	5.995,4	6,3
Hotele i restauracje	8,4	38,2	455,7	504,8	0,5
Rolnictwo i rybołówstwo	39,1	40,4	347,9	390,3	0,4
Łącznie	8.279,7	15.061,1	76.537,8	94.471,9	100,0

Źródło: Zagraniczne inwestycje bezpośrednie w Polsce, NBP, 2007 r.

W ostatnim okresie Polska odnotowuje zwiększone zainteresowanie tworzeniem przez zagraniczne firmy centrów usług. Nie są to inwestycje nadmiernie kapitałochłonne. Jednakże inwestycje tego typu tworzą dużo nowych miejsc pracy, co w polskich warunkach jest bardzo istotne. Szczególnie szybko rozwijane są centra usług zajmujące się obsługą prawną firm, rachunkowością, doradztwem i zarządzaniem. Wartość zainwestowanego w tym obszarze kapitału w 2006 roku wyniosła 3.110,3 mln €, podczas gdy w 2004 roku wartość ta wynosiła zaledwie 150,1 mln €.

Tylko w 2006 roku PAIiZ obsługiwała 27 projektów zmierzających do utworzenia w Polsce centrów usług. Ta tendencja nadal się utrzymuje. Szacuje się, że pod koniec 2010 r. w centrach usług znajdzie zatrudnienie 550 tysięcy osób.

Tworzeniu centrów usług finansowo-księgowych, badawczych, teleinformatycznych, call center świadczących usługi na zasadzie outsourcingu sprzyja także to, iż mogą one być tworzone w specjalnych strefach ekonomicznych co pozwala na korzystanie z preferencji podatkowych oraz na objęcie ich pomocą publiczną.

Firmy świadczące te usługi pracują głównie na rzecz dużych koncernów, których są częścią. Świadczą one usługi finansowe, księgowo, informatyczne. Swoje centra usługowe utworzyły w Polsce m.in. takie międzynarodowe koncerny jak: Philips, General Electric, IBM, Accenture, Avon, Electrolux, Fiat, Lufthansa. Prawie 90 centrów usług utworzonych w Polsce przez międzynarodowe koncerny sprawiło, że staliśmy się liczącym się w regionie ośrodkiem outsourcingu.

Zagraniczne firmy zainteresowane są także ulokowaniem swoich centrów badań i rozwoju w Polsce. Obecnie w Polsce istnieje ponad 40 centrów B+R i wciąż tworzone są nowe. Inwestorzy wybierają Polskę ze względu na dostęp do wysoko wykwalifikowanych kadr, istnienie wielu ośrodków akademickich oraz wsparcie władz. Swoje centra B+R w Polsce m.in. utworzyli: ABB, Avio, Fujitsu, Glaxo Smith Kline, IBM, Intel, Lincoln Electric, Motorola, Oracle, Siemens, TRW Automotive, Whirlpool. Ośrodki założone w Polsce przez zagraniczne koncerny osiągają dobre rezultaty. Dlatego zapadają decyzje o ich powiększaniu.

Proces tworzenia przez firmy zagraniczne centrów usług oraz badawczo-rozwojowych w Polsce wpisuje się w ogólnoświatowy trend. Obecnie mamy do czynienia z faktem globalnej restrukturyzacji firm: Business Proces Offshoring, który polega na przenoszeniu działalności usługowej do krajów, w których są niskie koszty pracy, a jakość świadczonych usług jest wysoka.

5. Najwięksi zagraniczni inwestorzy w 2006 roku

W 2006 roku nadal dominującą rolę w napływie BIZ do Polski stanowiły inwestycje w najnowsze technologie, czego dowodem są umowy z takimi firmami jak: Toshiba, Sharp, Dell, Funai i inne.

Firma Dell podpisała umowę w sprawie budowy w Łodzi fabryki komputerów w dniu 19 września 2006 roku, a w końcu listopada 2007 roku pierwsze komputery zostały wyprodukowane. Trafia one na rynki krajów Europy Środkowo-Wschodniej. Fabryka w Łodzi to pierwszy zakład produkcyjny amerykańskiego koncernu w Europie Środkowo-Wschodniej i drugi w Europie.

Nowa fabryka Dell w Łodzi to tylko część inwestycji firmy Dell na polskim rynku o wartości 200 mln €. Firma zatrudniać będzie początkowo 1000 pracowników, a docelowo 3000. Zakład będzie należał do najnowocześniejszych na świecie.

Koncern został założony w 1984 r. w Austin w Teksasie. W oddziałach na całym świecie firma zatrudnia ponad 70 tys. pracowników. Amerykański Dell to największy producent komputerów na świecie.

Firma Toshiba Corporation. Podpisanie listu intencyjnego pomiędzy japońską firmą a Ministerstwem Gospodarki nastąpiło 13 września 2006 roku. Toshiba zadeklarowała, że zainwestuje około 167 mln złotych w fabrykę telewizorów LCD w Kobierzycach. Planuje

się, że do 2010 roku w fabryce znajdzie zatrudnienie łącznie 1006 osób. Szacuje się, iż w bezpośrednim otoczeniu biznesowym pracę znajdzie dodatkowo ponad 2000 osób. 16 października 2007 roku nastąpiło uroczyste otwarcie nowej fabryki firmy Toshiba Television Central Europe. W zakładzie położonym na terenie Tarnobrzeskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej produkowane będą telewizory ciekłokrystaliczne.

Zdecydowana większość produkcji zostanie skierowane na eksport. Obecnie w Europie działa już jedna fabryka, należąca do japońskiego koncernu. Toshiba Information Systems ulokowana w Wielkiej Brytanii. Polska inwestycja ma stać się dodatkową bazą produkcyjną japońskiego koncernu. W fabryce produkowane będą głównie duże odbiorniki o wymiarach 32 cale oraz większe. Zakłada się, iż łączna produkcja telewizorów LCD firmy Toshiba w Europie wyniesie do końca 2009 roku około 3 milionów sztuk. Od 2001 r. globalny popyt na telewizory LCD wzrasta dwukrotnie w skali każdego roku. Szczególne nasilenie wzrostu popytu przewidywane jest na rynku europejskim - największym w chwili obecnej rynku sprzedaży telewizorów LCD. Szacuje się, że sprzedaż wzrośnie z 8,7 milionów sztuk w 2005 roku do 33 milionów w roku 2009.

Od ponad 125 lat firma Toshiba jest liderem wśród największych i najprężniej działających przedsiębiorstw przemysłowych w Japonii. Firma znana jest na całym świecie z produkcji najnowocześniejszych telewizorów, komputerów przenośnych, odtwarzaczy i stacji dysków DVD oraz pomocniczych urządzeń elektronicznych. Obecnie zatrudnia 172 tys. pracowników w ponad trzystu przedsiębiorstwach na świecie.

Firma Sharp postanowiła zainwestować w pierwszym etapie 44 mln €. Do końca 2010 wartość inwestycji wyniesie 250 mln €. 28 sierpnia 2007 roku nastąpiło otwarcie nowej fabryki Sharpa w Łysomicach pod Toruniem. Jest to jedna z pięciu przeznaczonych do uruchomienia hal produkcyjnych. W nowej fabryce położonej na terenie Pomorskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej produkowane będą telewizory LCD przeznaczone na rynek europejski. W 2007 roku średnio miesięcznie produkuje się 300 tys. odbiorników telewizyjnych, a w 2008 roku liczba ta zwiększy się do 420 tys. sztuk. Obecnie fabryka zatrudnia 1300 pracowników. Pełną zdolność produkcyjną fabryka uzyska w 2011 roku i wtedy zatrudnienie wyniesie około 3,0 tys. pracowników a w całym Sharp Polska około 10,0 tys. osób. Natomiast całkowita wartość inwestycji łącznie z kooperantami może przekroczyć 2-3 razy wartość inwestycji Sharpa. Duża część materiałów i komponentów potrzebnych do produkcji ma pochodzić od polskich dostawców.

Inwestycja ta przyciągnęła do Łysomic kolejne japońskie firmy, będące kooperantami firmy Sharp. Powstają więc fabryki takich firm jak: Sumika Electronic Materials, Tensho Corporation, U-Tec Poland, Sohbi Craft oraz Kimoto. Na tym terenie działa również inny producent telewizorów firma - Orion.

Firma Sharp jest pionierem w dziedzinie nowych technologii. Zatrudnia na całym świecie blisko 67 tys. osób i posiada 68 biur zagranicznych w 30 krajach.

Koreańska firma LG, która systematycznie rozbudowuje swoje zdolności produkcyjne w Polsce. W maju 2007 roku nastąpiło otwarcie Parku Technologicznego LG grupujący 9 fabryk koncernu LG Electronics w Kobierzycach. W Parku Technologicznym LG produkowane będą telewizory i komponenty LCD. Do 2011 r. wartość inwestycji wyniesie ogółem 807 mln euro. W skład Parku Technologicznego LG wchodzi: LG Philips LCD (429 mln euro inwestycji), LG Electronics (103 mln euro), LG Innotek (58 mln euro), LG Chem (40 mln euro) oraz partnerzy biznesowi: Hessung, Dong Yang i Dong Seo (łącznie 177 mln euro). Firmy działające w ramach Parku zatrudniły do tej pory w okolicy 4,2 tys. osób. Do

2011 r. liczba miejsc pracy wzrosnie do 11,5 tys. Koncern LG inwestuje w Polsce już od 1999 r. Wtedy rozpoczął budowę fabryki telewizorów w Mławie.

LG Philips jest drugim na świecie producentem paneli LCD. Obecnie roczna produkcja modułów w Kobierzycach pod Wrocławiem ma utrzymać się na poziomie 3 mln, a w 2011 roku liczba ta powinna wzrosnąć do 11 mln.

LG Group posiada filie w 120 krajach i zatrudnia 140 tys. osób.

Firma Funai Electric Co Ltd. 2 listopada 2006 roku został podpisany list intencyjny pomiędzy rządem polskim i firmą Fauni, która zainwestuje 17,4 mln euro w budowę wytwórni sprzętu elektronicznego w Nowej Soli. Funai wybuduje fabrykę telewizorów na terenie Kostrzyńsko-Słubickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej. Po zakończeniu całego procesu inwestycyjnego w zakładach będzie zatrudnionych około 1000 pracowników. Szacuje się, że w otoczeniu inwestycji powstanie dodatkowo 1700 nowych etatów.

Dzięki inwestycjom zagranicznym w przemyśle elektronicznym, Polska w najbliższych latach stanie się ważnym krajem w produkcji telewizorów najnowszej generacji. W produkcję telewizorów w Polsce zainwestowały już takie światowe koncerny jak LG Philips, Toshiba, Orion i Sharp, Funai. Łączną kwotę ich inwestycji w Polsce szacuje się na 2 731 mln zł.

W 2010 r. zostanie wyprodukowanych w Polsce 38 mln telewizorów. Szacuje się, że w tym czasie Europejczycy kupią 49 mln sztuk tego sprzętu. Zapotrzebowanie europejskiego rynku zostanie w 77% pokryte przez telewizory wyprodukowane w Polsce. Obecnie udział ten wynosi 12%.

Bridgestone Europe jest spółką koncernu Bridgestone Corporation, największego na świecie producenta opon i wyrobów gumowych. Bridgestone zainwestuje w stargardzką fabrykę 200 mln € i stworzy 750 miejsc pracy. Podpisanie umowy pomiędzy Rządem Rzeczypospolitej Polskiej, a firmą Bridgestone odbyło się 30 lipca 2006 roku. w Stargardzie Szczecińskim. W fabryce produkowane będą opony do samochodów ciężarowych i autobusów. Pierwsze opony zostaną wyprodukowane na początku 2009. Fabryka będzie zatrudniać ok. 750 pracowników. Planowana produkcja to 5000 opon dziennie.

Inwestycja realizowana była na obszarze Pomorskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej. To jedna z najważniejszych inwestycji Bridgestone poza granicami Japonii.

6. Polska – kraj atrakcyjny do inwestowania?

Z każdym kolejnym rokiem rośnie zainteresowanie inwestowaniem w Polsce. Dowodem na to są rosnące wartości bezpośrednich inwestycji. Polska jest więc kraje atrakcyjnym dla zagranicznych inwestorów.

Niezależnie od inwestycji typowo produkcyjnych, w tym w dziedzinach najnowszych technologii (m.in. inwestycje firmy Sharp, LG, Toshiba, DELL), czy też w przemyśle samochodowym, Polska postrzegana jest także jako interesujący kraj dla tworzenia centrów usług. W 2006 roku wartość eksportu usług rynkowych była o 91,1% wyższa niż w 2000 roku. A zatem w okresie zaledwie sześciu lat uległa prawie podwojeniu.

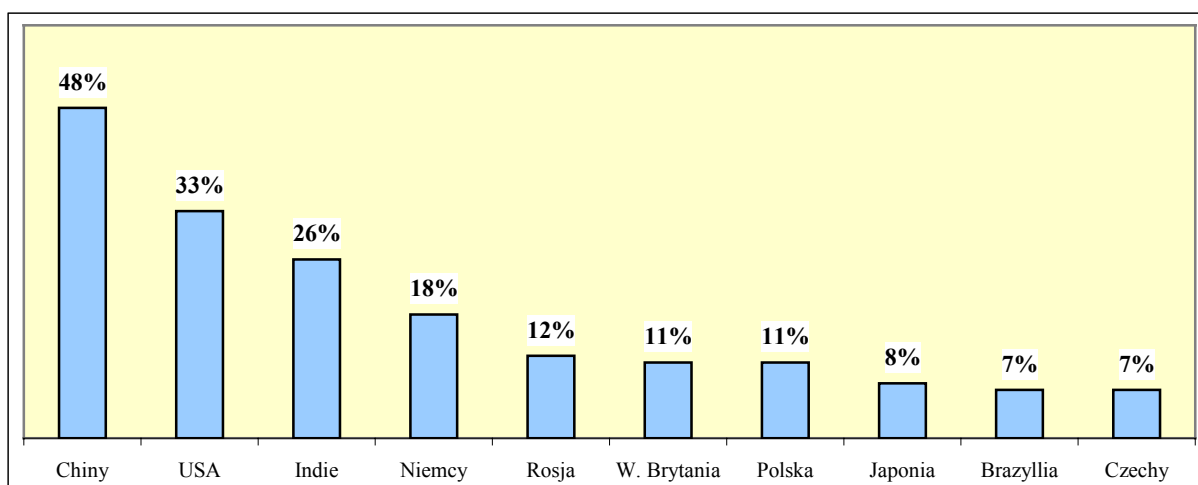
Badania przeprowadzone przez zagraniczne firmy doradcze potwierdzają tezę, iż Polska cieszy się zainteresowaniem zagranicznych inwestorów i jest postrzegana jako kraj interesujący dla zagranicznych firm.

Dotychczas dla potencjalnych inwestorów najważniejszym kryterium były oszczędności związane z kosztami pracy. Jednakże coraz większą wagę zagraniczne firmy przywiązują do kwalifikacji pracowników, jak i jakości otoczenia biznesowego. Kraje, którym zależy na tego typu inwestycjach, powinny dbać o edukację oraz zapewnić przyjazny klimat dla przedsiębiorczości a także stabilne i przejrzyste prawo.

Kolejne publikowane przez różne międzynarodowe ośrodki badawcze rankingi dotyczące atrakcyjności inwestycyjnej wskazują na to, iż Polska postrzegana jest jako interesujący kraj dla zagranicznych inwestorów, w tym dla w szeroko rozumiane centra usług.

W opublikowanym w lipcu 2007 roku raporcie **przygotowanym przez firmę doradcą Ernst & Young**¹⁴ Polska znalazła się na siódmym miejscu pod względem atrakcyjności dla zagranicznych inwestycji¹⁵.

Wykres 10 Najbardziej atrakcyjne państwa świata dla inwestorów w 2007 r.

Źródło: Ernst & Young

Na pierwszym miejscu znalazły się Chiny, na które wskazała prawie połowa respondentów (48%), natomiast na kolejnym Stany Zjednoczone, a wśród krajów europejskich Niemcy oraz Wielka Brytania. Polska jest natomiast liderem wśród krajów Europy Środkowej i Wschodniej.

Polska oceniona została jako drugi najbardziej interesujący na świecie kraj do inwestycji w produkcję przemysłową. Wyprzedzają nas jedynie Chiny. Czynnikiem warunkującym nasz sukces jest położenie geograficzne oraz wciąż relatywnie niskie koszty pracy.

Wzrasta także pozycja Polski w branży call centres. Światowym liderem w tej dziedzinie nadal pozostają Indie, natomiast Polska awansowała na 5 pozycję (z 7 w roku ubiegłym).

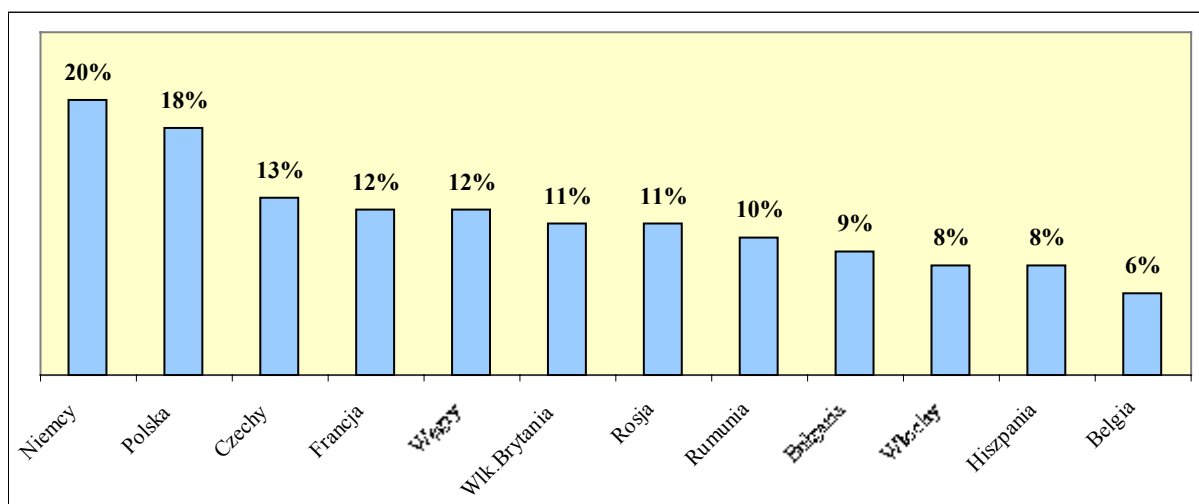
Drugi rok z rzędu Polska jest liderem pod względem liczby utworzonych w wyniku inwestycji zagranicznych nowych miejsc pracy. W roku 2006 powstało ich 31.115, co jest nieco słabszym wynikiem w porównaniu do roku 2005 (37.745), niemniej jednak nadal wyprzedzamy pod tym względem wszystkie inne kraje europejskie.

¹⁴ Ernst & Young to jedna z wiodących na świecie firm świadczących profesjonalne usługi doradcze, zatrudniająca ponad 114 tysięcy specjalistów w 140 krajach.

¹⁵ Atrakcyjność inwestycyjna Europy 2007, Ernst & Young. W tegorocznej edycji wzięło udział ponad 800 osób – przedstawicieli międzynarodowych inwestorów. 53% respondentów pochodziło z Europy, 35% z Ameryki Północnej, 11% z Azji.

Inwestorzy zagraniczni potwierdzają, że chcą kontynuować i poszerzać swoją działalność w Europie, a krajem najchętniej wskazywanym jako miejsce lokowania przyszłych inwestycji niezmiennie pozostają Niemcy. Polska zajmuje drugą pozycję, podobnie jak przed rokiem. Ponad 70% ankietowanych firm jest przekonanych o poprawie wizerunku Europy Środkowej, co jest bardzo optymistyczną informacją. Na Europę Zachodnią jako miejsce do inwestowania wskazało 43% ankietowanych firm, a na Europę Środkowo-Wschodnią – 49% ankietowanych.

Wykres 11 Kraje europejskie najczęściej brane pod uwagę jako lokalizacja nowych inwestycji w 2007 r.

Źródło Ernst & Young

Jednocześnie pomimo opinii przedstawicieli zagranicznych firm, że atrakcyjność inwestycyjna krajów Europy Środkowo-Wschodniej powinna w ciągu następnych trzech lat systematycznie się zwiększać, to niezbędne jest w ich ocenie przeprowadzenie kilku reform, które uczynią ją bardziej atrakcyjnym regionem dla zagranicznych inwestycji. Najwięcej firm (47%) wskazuje na konieczność uelastycznienia rynku pracy, 44% postuluje unowocześnienie i uproszczenie przepisów prawnych, a 35% wskazuje na potrzebę ułatwień dla inwestycji w ośrodki naukowo-badawcze.

Również według najnowszego, opublikowanego w sierpniu 2007 roku, **rankingu Federacji Europejskich Pracodawców - The Federation of European Employers (FedEE)**¹⁶, Polska uznana została za najbardziej atrakcyjny miejsce dla inwestycji spośród 31 krajów europejskich. Do 5 najbardziej atrakcyjnych krajów, oprócz Polski zaliczono: Danię, Słowenię, Szwajcarię oraz Wielką Brytanię.

Zdaniem FedEE Polska ma najbardziej konkurencyjnych pracowników w Europie jeśli wziąć pod uwagę **całkowite koszty pracy w porównaniu do jej jakości**. Pomimo obserwowanego nasilenia zjawiska migracji Polskę nadal cechuje duży zasób wysoko wykwalifikowanych pracowników, którzy systematycznie podnoszą swoje kwalifikacje. Dostosowywanie

¹⁶ FedEE jest wiodącą organizacją pracodawców w Europie, powstała przy wsparciu ze strony Komisji Europejskiej. Federacja skupia blisko dwa tysiące największych pracodawców działających w Europie. Jej członkowie zatrudniają średnio około 7,500 osób. Ranking FedEE objął 27 krajów - członków Unii Europejskiej oraz Islandię, Norwegię, Szwajcarię i Turcję. W badaniu wzięto pod uwagę 15 czynników badających takie zagadnienia, jak: dostęp do siły roboczej, kapitał ludzki, relacje na rynku pracy oraz jego elastyczność, a także inflację i koszty pracy.

kwalfikacji do potrzeb rynku i aktywizacja zawodowa są najlepszym sposobem na walkę z bezrobociem.

Za najmocniejsze strony Polski uznano dostęp do młodej siły roboczej, obecność kobiet na rynku pracy oraz dostępność pracowników czasowych. Pozytywnie oceniono też znaczenie porozumień zbiorowych, pozycję związków zawodowych oraz wysokość średniej płacy za godzinę. Natomiast umiarkowane oceny uzyskały polskie inwestycje w szkolenia, możliwości rekrutacji od innych pracodawców oraz ograniczenia w zwalnianiu pracowników.

Na początku grudnia 2007 roku amerykańska firma consultingowa **A.T. Kearney** opublikowała kolejny ranking krajów, cieszących się największym zaufaniem światowych inwestorów. Polska w tym raporcie sklasyfikowana została na 22 miejscu. W poprzednio opublikowanym w grudniu 2005 roku rankingu Polska znalazła się na 5 miejscu, a w 2004 roku na 12. W 2007 roku ocenianych było tylko 25 krajów. Największym zaufaniem zagranicznych inwestorów nadal cieszą się Chiny, a następnie Indie i USA.

Spośród krajów europejskich wyżej od Polski sklasyfikowano zaledwie kilka krajów: tj. Wielką Brytanię, Rosję, Niemcy oraz Francję. Żaden z nowych krajów członkowskich Unii Europejskiej nie został sklasyfikowany wyżej niż Polska. Na 25 miejscu uplasowały się Czechy. W tegorocznym rankingu wysoką pozycję zajęły kraje Azji, Ameryki oraz Afryki, jakie potencjalne miejsca do inwestowania.

Inwestorzy z Azji oraz Ameryki Płn wśród piętnastu państw cieszących się ich zaufaniem, nie wymienili Polski. Z kolei w ocenie europejskich inwestorów Polska jest krajem interesującym do inwestowania. Została ona sklasyfikowana na 5 miejscu za Indiami, Chinami, Rosją i USA. Ocena Polski przez europejskich inwestorów jest szczególnie dla nas ważna, bowiem około 90% zagranicznych inwestycji w naszym kraju pochodzi właśnie z tych państw. Za Polską na kolejnych miejscach uplasowały się Rumunia i Ukraina. Czechy sklasyfikowano na 12 pozycji, a Bułgarię na 13. A zatem Polska została najwyżej oceniona jako potencjalne miejsce do inwestowania przez inwestorów europejskich spośród wszystkich krajów Unii Europejskiej.

Polska oferuje zagranicznym firmom dobre możliwości dla inwestycji. Jest jednym z największych członków Unii Europejskiej, przez co gwarantuje stabilność i bezpieczeństwo. Nie bez znaczenia dla europejskich firm jest także bliskość geograficzna, kulturowa i systemu prawnego. Przyjazne środowisko biznesowe stwarza dogodne warunki osiągnięcia sukcesu. Kraj nasz posiada duży rynek zbytu, dobrze wykształconą młodą kadre w większości znającą języki obce, relatywnie niskie, w porównaniu z krajami „starej” Unii, koszty pracy. Polska oferuje także określone zachęty inwestycyjne. Firmy inwestujące w specjalnych strefach ekonomicznych korzystają ze znacznych zwolnień podatkowych. Także podatek od osób prawnych (CIT) jest jednym z niższych w krajach UE i wynosi obecnie 19%.

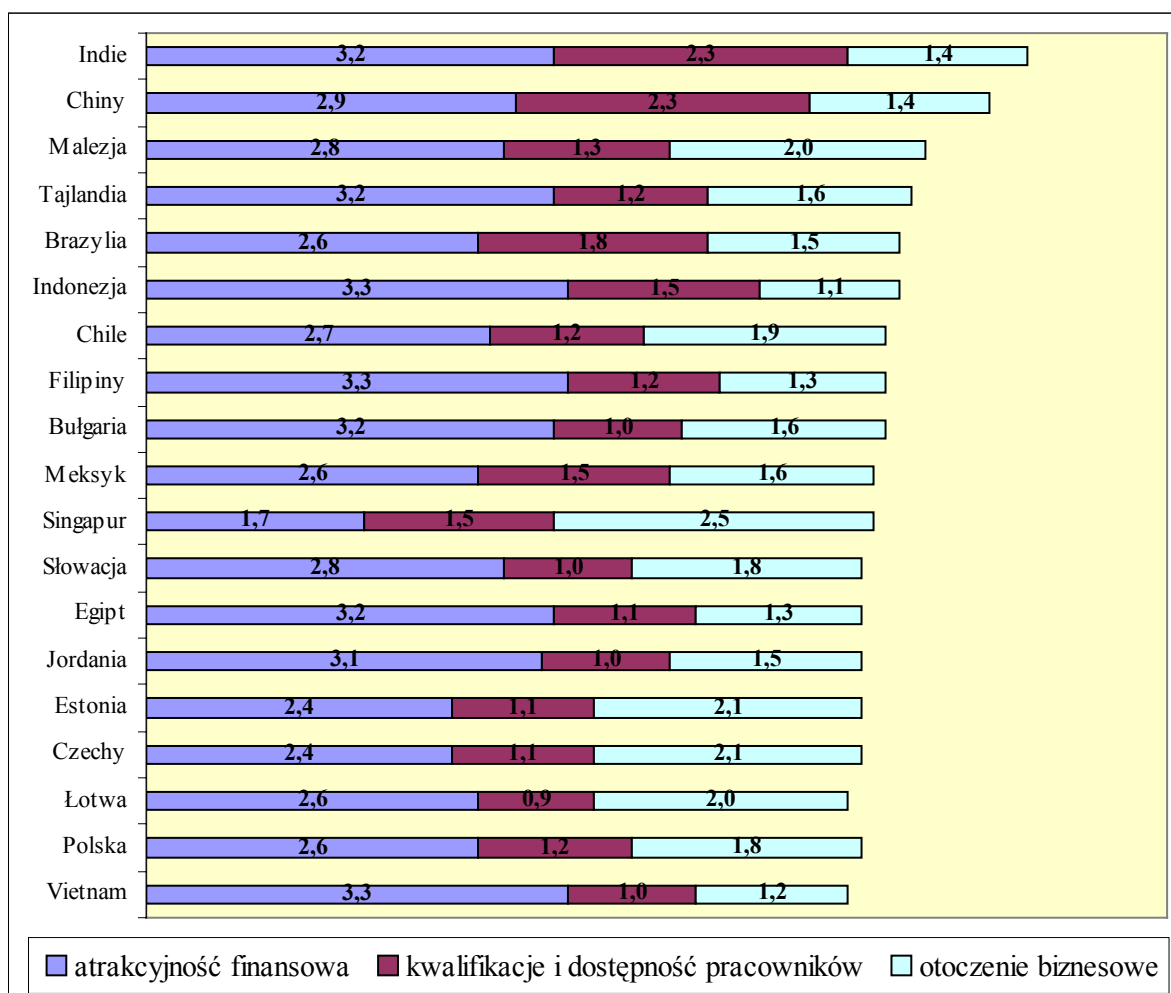
W ostatnich latach Polska jest postrzegana także jako interesujący kraj do lokowania różnego rodzaju centrów usług takich jak centra księgowe korporacji czy call centers. Atrakcyjność Polski wynika m.in. z faktu, iż polskie społeczeństwo jest najmłodsze w Europie: 50% Polaków ma mniej niż 35 lat, ponad dwa miliony z nich studiuje. Istotna jest też znajomość języków obcych. Dodatkowym atutem jest konkurencyjny, w porównaniu z krajami Unii Europejskiej poziom kosztów pracy, a także bardzo dobre położenie geograficzne Polski. Nie bez znaczenia są też bardziej prozaiczne powody, a mianowicie fakt, iż działy usługowe zachodnich firm chętniej lokowane są w Europie Wschodniej niż w Azji ze względu np. na brak utrudnień związanych z różnicą czasu.

Fakt postrzegania Polski jako atrakcyjnego kraju dla potencjalnych inwestycji usług biznesowych potwierdzają badania przeprowadzone w 2007 roku w 50 krajach świata przez firmę **AT.Kearney**. Polska, jako miejsce potencjalnych inwestycji usług biznesowych, utrzymała 18 miejsce rankingu Global Services Location Index. Pod uwagę wzięto ogółem 41 parametrów. Po dokonaniu końcowej oceny przyjęto następujące proporcje: 40% - atrakcyjności finansowa, 30% - kwalifikacje i dostępność pracowników, 30% - otoczenie biznesowe.

Pierwsze miejsca w tym rankingu, podobnie jak w roku ubiegłym, zajęły Indie, Chiny i Malezja. Utrzymanie swojej pozycji sprzed roku zawdzięczają temu, że zaangażowały się w edukację młodzieży. Zagraniczni inwestorzy mają więc pewność, że znajdą nowych, wykształconych i relatywnie tanich pracowników.

Spśród krajów Europy Środkowo-Wschodniej Czechy i Węgry spadły w tym roku na odleglejsze miejsca. Natomiast w rankingu awansowały kraje nadbałtyckie: Estonia, Litwa i Łotwa.

Wykres 12 Ranking atrakcyjności dla inwestycji w usługi w 2007 r.

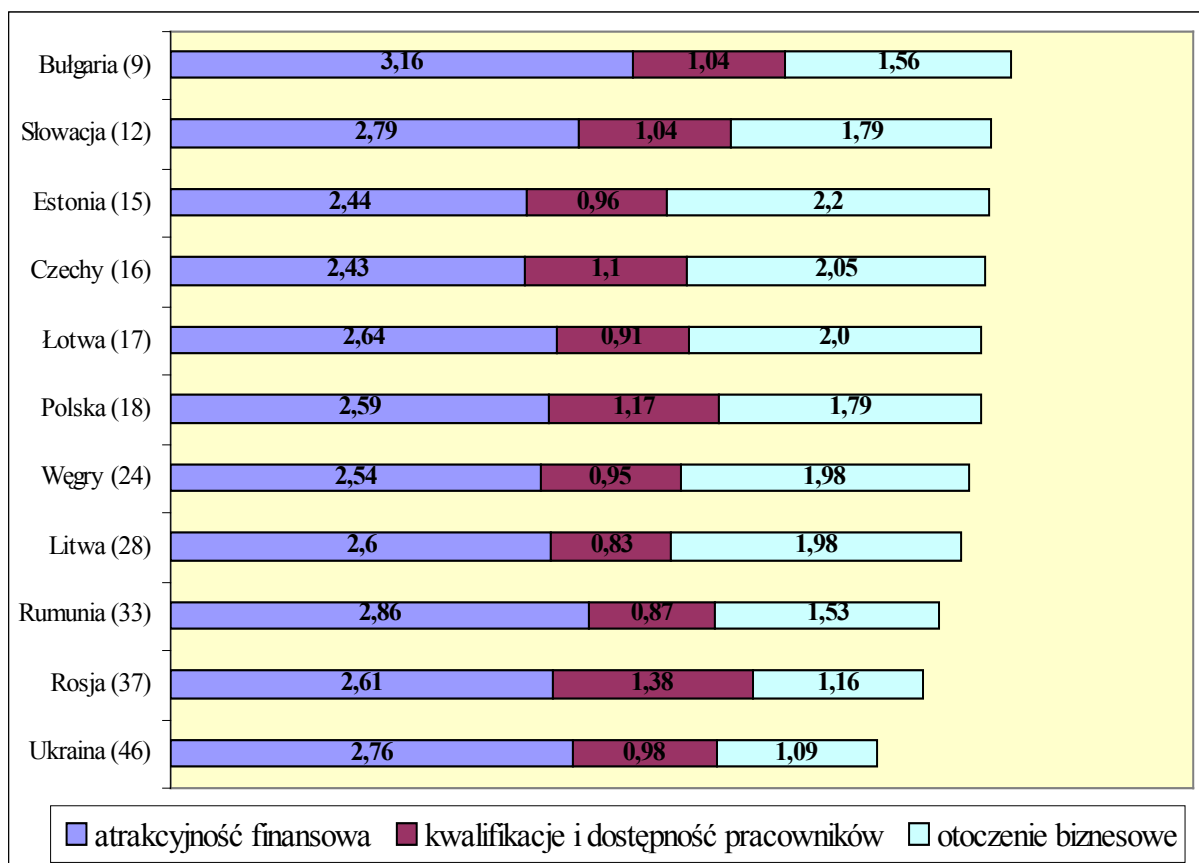

Źródło: A.T. Kearney, Global Services Location Index 2007, kwiecień 2007 r.

Polska przywiązuje dużą wagę do napływu inwestycji zagranicznych do sektora usług. Kreują one bowiem zapotrzebowanie na siłę roboczą, a zatem przyczyniają się do zmniejszania poziomu bezrobocia. Powstawanie centrów BPO ma duże znaczenie dla

rozwoju polskiego rynku pracy, gdyż stworzenie jednego miejsca pracy w tym sektorze wymaga stosunkowo niskich nakładów¹⁷. Tylko w 2006 roku PAIiZ obsługiwała 27 projektów zmierzających do utworzenia w Polsce centów usług. Ta tendencja nadal się utrzymuje. Szacuje się, że pod koniec 2010 r. w centrach usług znajdzie zatrudnienie 550 tys. osób.

Wykres 13 Indeks atrakcyjności krajów Europy Środkowo-Wschodniej w 2007 r.

Źródło: A.T. Kearney, Global Services Location Index 2007

Liczbę w nawiasach wskazują pozycję danego kraju w ogólnym rankingu.

Międzynarodowe korporacje coraz częściej wybierają także Polskę jako miejsce lokalizacji swoich centrów badawczo-rozwojowych (B+R). Atrakcyjność Polski jako lokalizacji inwestycji w (B+R) szybko rośnie. Wpływa na to wiele czynników między innymi: strategiczne położenie, zasoby ludzkie czy zachęty inwestycyjne. Inwestorzy wybierają Polskę ze względu na dostęp do wysoko wykwalifikowanych kadr, istnienie wielu ośrodków akademickich oraz wsparcie władz. Szereg liczących się zagranicznych firm umieściło swoje centra B+R w Polsce: ABB, Avio, Fujitsu, Glaxo Smith Kline, IBM, Intel, Lincoln Electric, Motorola, Oracle, Siemens, TRW Automotive, Whirlpool. Ośrodki założone w Polsce przez zagraniczne koncerny osiągają dobre rezultaty, których efektem są decyzje o ich powiększaniu.

Pozytywne oceny uzyskiwane przez Polskę w różnych międzynarodowych rankingach sprzyjać powinny napływowi bezpośrednich inwestycji do Polski, w tym także przyczyniać się do systematycznego tworzenia centrów usług oraz centrów naukowo-badawczych.

¹⁷ Więcej na temat centrów usług w rozdziale 4.2.

Aby bardziej jeszcze przyspieszyć rozwój i włączyć się w postępujące na świecie procesy globalizacyjne poprzez zwiększenie napływu BIZ, Polska, zdaniem ekspertów firmy doradczej A.T. Kearney, powinna zintensyfikować działania prowadzące do:

1. poprawy warunków dla inwestycji zagranicznych poprzez upraszczanie prawa, w tym zwłaszcza prawa podatkowego i finansowego, dbać o jego stabilność, zwiększanie swobody działalności gospodarczej. Te działania winny prowadzić do obniżenia barier wejścia na rynek
2. znaczącego zwiększenia inwestycji w postęp naukowy i technologiczny,
3. zwiększenia dostępności do internetu i używanie e-infrastruktury, zwłaszcza poza dużymi ośrodkami miejskimi.

Opracował:
Wiesław Stempkowicz

Akceptowała:
Grażyna Henclewska
Dyrektor Departamentu Analiz i Prognoz

Spis tabel

Tabela 1 Podstawowe kategorie finansowe spółek z udziałem kapitału zagranicznego o liczbie pracujących 10 osób i więcej na tle podmiotów składających bilans w latach 2002-2005 r. (stan na koniec roku) w mln zł.	4
Tabela 2 Wartość eksportu i importu oraz udział spółek zagranicznych w obrotach polskiego handlu zagranicznego (w mln zł)	5
Tabela 3 Napływ BIZ wg regionów i państw w mld USD	7
Tabela 4 Kraje o największym napływie BIZ w 2006 roku.....	8
Tabela 5 Inwestycje zagraniczne UE-25 w latach 2001-2005 w mln €	9
Tabela 6 Kraje – najwięksi inwestorzy zagraniczni w 2006 r.....	10
Tabela 7 Napływ BIZ do niektórych krajów Europy oraz skumulowana ich wartość na koniec 2006 roku.....	11
Tabela 8 Struktura napływu BIZ do Polski w latach 2004-2006 w mln €	13
Tabela 9 Projekty zrealizowane przez PAIiIZ w 2006 r. oraz w okresie I-IX.2007.....	15
Tabela 10 Zobowiązania Polski z tytułu BIZ w latach 2004-2006 w mln €	16
Tabela 11 Struktura geograficzna napływu BIZ do Polski wg kraju pochodzenia.....	18
Tabela 12 Najważniejsze pozycje w polskim eksporcie w mln €	20
Tabela 13 Przychody ze sprzedaży, udział eksportu w sprzedaży i zatrudnienie w niektórych zagranicznych firmach w Polsce w latach 2004 - 2006 r.	21
Tabela 14 Wartość bezpośrednich inwestycji zagranicznych w Polsce wg sekcji i działów PKD w latach 2004-2005 oraz wartość zobowiązań z tytułu BIZ na koniec 2005 roku w podziale na rodzaje działalności (w mln €).....	22

Spis wykresów

Wykres 1 Wartość BIZ na świecie (mld USD)	6
Wykres 2 Napływ BIZ do nowych członków UE w mln USD	9
Wykres 3 Napływ BIZ do Polski w latach 1996-2006 w mln €	12
Wykres 4 Dochody zagranicznych inwestorów bezpośrednich w latach 2002-6 w mln €	14
Wykres 5 Napływ BIZ do Polski w okresie od I do IX 2006 i 2007 roku – dane szacunkowe w mln €	15
Wykres 6 Stan zobowiązań z tytułu BIZ w Polsce na koniec 2006 roku w mln €	16
Wykres 7 Wartość BIZ w 2006 r. wg krajów pochodzenia kapitału w mln €	17
Wykres 8 Struktura napływu BIZ do Polski w 2006 roku wg kraju pochodzenia udziałowca zagranicznego	17
Wykres 9 Napływ kapitału zagranicznego do Polski w 2006 roku do przetwórstwa przemysłowego	19
Wykres 10 Najbardziej atrakcyjne państwa świata dla inwestorów w 2007 r.	26
Wykres 11 Kraje europejskie najczęściej brane pod uwagę jako lokalizacja nowych inwestycji w 2007 r.	27
Wykres 12 Ranking atrakcyjności dla inwestycji w usługi w 2007 r.	29
Wykres 13 Indeks atrakcyjności krajów Europy Środkowo-Wschodniej w 2007 r.	29

Największe transnarodowe korporacje w 2002 r. wg wartości zagranicznych aktywów

Lp.	Firma	Kraj pochodzenia kapitału	Aktywa (w mld USD)		Wartość sprzedaży (mld USD)		Zatrudnienie w tys.	
			Zagranicą	ogółem	Zagranicą	ogółem	Zagranicą	ogółem
1.	General Electric	USA	229,0	575,2	45,4	131,1	150,0	315,0
2.	Vodafone Group Plc	W. Brytania	207,6	232,9	33,6	42,3	56,7	66,7
3.	Ford Motors Company	USA	165,0	295,2	54,5	163,4	188,5	350,3
4.	British Petroleum	W. Brytania	126,1	159,1	146,0	180,2	97,4	116,3
5.	General Motors	USA	107,9	370,8	48,1	186,8	101,0	350,0
6.	Royal Dutch/Shell Group	Holandia/ W. Brytania	94,4	145,4	114,3	179,4	65,3	111,0
7.	Toyota Motors Corp.	Japonia	79,4	167,3	72,8	127,1	85,1	264,1
8.	Total Fina Elf	Francja	79,0	89,5	77,5	97,0	68,6	121,5
9.	France Telecom	Francja	73,6	111,7	18,2	44,1	102,0	243,6
10.	Exxon Mobil	W. Brytania	60,8	94,9	141,3	200,9	56,0	92,0
11.	Volkswagen Group	Niemcy	57,1	114,2	59,7	82,2	157,9	324,9
12.	E On.	Niemcy	52,3	118,5	13,1	35,1	42,1	107,9
13.	RWE Group	Niemcy	50,7	105,1	17,6	44,1	55,6	131,8
14.	Vivendi Universal	Francja	49,7	72,7	30,0	55,0	45,7	61,8
15.	Chevron Texaco Corp.	USA	48,5	77,4	55,1	98,7	37,0	66,0
16.	Hutchinson Whampoa Ltd	Hong Kong, Chiny	48,0	63,3	8,1	14,2	124,9	154,8
17.	Siemens AG	Niemcy	47,5	76,5	50,7	77,2	251,3	426,0
18.	Electricite de France	Francja	47,4	151,8	12,6	45,7	50,4	172,0
19.	Fiat Spa	Włochy	46,2	97,0	24,6	52,6	98,7	186,5
20.	Honda Motor	Japonia	43,6	63,8	49,2	65,4	42,9	63,3
21.	News Corp.	Australia	40,3	45,2	16,0	17,4	31,2	35,0
22.	Roche Group	Szwajcaria	40,2	46,2	18,8	19,2	61,1	69,7
23.	Suez	Francja	38,7	44,8	34,2	43,6	138,2	198,8
24.	BMW AG	Niemcy	37,8	58,2	30,2	40,0	20,1	96,3
25.	Eni Group	Włochy	37,0	69,0	22,8	45,3	37,0	80,7
26.	Nestle S.A.	Szwajcaria	36,1	63,0	34,9	57,5	150,2	254,2
27.	Daimler Chrysler AG	Niemcy/US A	35,8	196,4	46,1	141,5	72,6	365,6
28.	Telefonica SA	Hiszpania	35,7	71,3	11,3	26,9	88,4	152,8
29.	IBM	USA	35,0	96,5	48,4	81,2	178,6	315,9
30.	ConocoPhilips	USA	32,1	76,8	10,1	56,7	23,9	57,3
31.	Wal-Mart Stores	USA	30,7	94,7	40,8	244,5	300,0	1400,0
32.	Sony Corporation	Japonia	29,8	69,5	42,9	61,3	94,0	161,1

Lp.	Firma	Kraj pochodzenia	Aktywa (w mld USD)		Wartość sprzedaży (mld USD)		Zatrudnienie w tys.	
			Zagra-nicą	ogółem	Zagra-nicą	Ogółem	Zagra-nicą	Ogółem
32.	Sony Corp. Motorola Inc.	Japonia	29,8	69,5	42,9	61,3	94,0	161,1
33.	Carrefour S.A.	Francja	28,6	40,8	31,8	65,0	271,0	386,7
34.	Hewlett-Packard	USA	28,2	70,7	33,3	56,6	56,3	141,0
35.	ABB	Szwajcaria	28,2	29,5	17,1	18,3	131,3	139,1
36.	Unilever	Wlk. Bryta-nia/Niderlan-dy	27,9	46,8	27,6	46,1	193,0	258,0
37.	Philips Electronics	Niderlandy	27,9	33,8	28,7	30,1	140,8	170,1
38.	Novartis	Szwajcaria	25,9	45,9	20,6	20,9	40,3	72,9
39.	Aventis SA.	Francja	23,8	32,6	154,8	19,5	37,8	78,1
40.	AOL Time Warner SA	Francja	23,5	115,5	8,3	41,0	18,6	91,3

Źródło: *World Investment Report 2007 r. UNCTAD*,

Największe transnarodowe korporacje w 2005 r. wg wartości zagranicznych aktywów

Lp.	Firma	Kraj pochodzenia kapitału	Aktywa (w mld USD)		Wartość sprzedaży (mld USD)		Zatrudnienie w tys.	
			Zagranicą	ogółem	Zagranicą	ogółem	Zagranicą	ogółem
1.	General Electric	USA	412,7	673,3	59,8	140,7	155,0	316,0
2.	Vodafone Group Plc	W. Brytania	196,4	220,5	39,5	52,4	51,1	61,7
3.	General Motors	USA	175,3	476,1	65,3	192,6	194,0	335,0
4.	British Petroleum	W. Brytania	161,2	206,9	200,3	253,6	78,1	96,2
5.	Royal Dutch/Shell Group	Holandia/ W. Brytania	151,3	219,5	184,0	306,7	92,0	109,0
6.	Exxon Mobil	USA	143,9	208,3	248,4	359,0	52,9	84,0
7.	Toyota Motors Corp.	Japonia	131,7	244,4	117,7	186,2	107,7	286,0
8.	Ford Motors Company	USA	119,1	269,5	80,3	177,1	160,0	300,0
9.	Total Fina Elf	Francja	108,1	125,7	133,0	178,3	64,1	112,9
10.	Electricite de France	Francja	91,5	202,4	26,1	63,6	17,8	161,6
11.	France Telecom	Francja	87,2	129,5	25,6	61,1	82,0	203,0
12.	Volkswagen Group	Niemcy	82,6	157,6	85,9	118,6	165,8	345,2
13.	RWE Group	Niemcy	82,6	128,1	23,4	52,1	42,3	85,9
14.	Chevron Texaco Corp.	USA	81,2	125,8	100,0	193,6	32,0	59,0
15.	E On.	Niemcy	80,9	149,9	29,1	83,2	45,8	79,9
16.	Suez	Francja	78,4	95,1	39,6	51,7	96,7	157,6
17.	Deutsche Telekom AG	Niemcy	78,4	151,5	31,7	74,2	75,8	243,7
18.	Siemens AG	Niemcy	66,9	103,8	66,4	96,0	296,0	461,0
19.	Honda Motor Company	Japonia	66,7	89,9	69,8	87,7	126,1	144,8
20.	Hutchinson Whampoa Ltd	Hong Kong, Chiny	61,6	77,0	24,7	31,1	165,6	200,0
21.	Procter & Gamble	USA	60,3	135,7	38,8	68,2	69,8	138,0
22.	Sanofi-Aventis	Francja	59,0	102,6	18,9	34,0	69,2	97,2
23.	Conoco Phillips	USA	55,9	107,0	48,6	179,4	15,9	35,6
24.	BMW AG	Niemcy	55,3	88,3	44,4	58,1	25,9	105,8
25.	Nissan Motor Company	Japonia	53,7	97,7	59,8	83,4	89,3	183,4
26.	Daimler Chrysler	USA, Niemcy	51,3	238,8	77,0	186,5	103,2	382,7
27.	Nestle S.A.	Szwajcaria	51,1	78,6	72,1	73,3	245,8	253,0
28.	Pfizer Inc.	USA	49,9	117,6	24,6	51,3	64,7	106,0
29.	Eni Group	Włochy	46,8	99,3	50,9	91,8	32,1	72,3
30.	IBM	USA	45,7	105,7	56,2	91,1	195,4	329,4
31.	Telecom Italia Spa	Italia	45,9	113,7	7,7	37,3	13,5	85,5
32.	Mitsubishi Corporation	Japonia	44,8	88,6	29,6	168,7	18,3	53,7
33.	Fiat Spa	Włochy	44,7	74,0	41,7	58,0	96,6	173,7

Lp.	Firma	Kraj pochodzenia kapitału	Aktywa (w mld USD)		Wartość sprzedaży (mld USD)		Zatrudnienie w tys.	
			zagranicą	ogółem	zagranicą	ogółem	zagranicą	ogółem
34.	Roche Group	Szwajcaria	44,6	52,7	28,2	28,6	60,4	68,2
35.	Deutsche Post	Niemcy	41,8	203,6	27,6	55,5	17,9	348,6
36.	Wal-Mart Stores	USA	41,5	138,2	62,7	312,4	500,0	1.800,0
37.	Mitsui & Company	Japonia	40,3	72,9	15,5	36,4	8,6	41,0
38.	Anglo American	W. Brytania	39,4	51,9	19,3	34,5	155,0	195,0
39.	Sony Corporation	Japonia	38,6	90,2	46,2	66,2	96,9	158,5
40.	Compagnie de Saint-Gobain S.A.	Francja	36,5	48,3	30,2	43,7	137,8	186,3
41.	Hewlett-Packard	USA	36,2	77,3	56,1	86,7	86,0	150,0
42.	GlaxoSmithKline	W. Brytania	34,7	46,8	36,2	39,4	56,7	100,7
43.	Carrefour S.A.	Francja	34,0	54,8	48,5	92,8	301,5	436,5
44.	Philips Electronics	Niderlandy	32,9	40,1	38,5	37,8	133,1	159,2
45.	Novartis	Szwajcaria	32,1	57,7	31,8	32,2	47,4	90,9
46.	Repsol YPF S.A.	Hiszpania	32,1	54,2	33,3	59,8	17,7	35,9
47.	BASF AG	Niemcy	31,3	50,0	31,9	53,2	35,3	80,9
48.	Altria Group	USA	30,5	107,9	55,0	97,9	81,7	109,0
49.	Lafarge S.A.	Francja	30,2	33,0	16,9	19,9	55,5	80,1
50.	Renault SA	Francja	30,1	81,0	34,6	51,5	56,7	126,6

Źródło: World Investment Report 2007 r. UNCTAD,